24 ՄԱՐՏ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 51 (1864)

Ազգ
Azg armenian daily

ПОДПИСКА

Ռոբերտ Քոչարյան. Ռուսաստանի իրադարձությունները չեն ազդի հայ-ռուսական հարաբերությունների վրա

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մի շարք լրատվամիջոցների թղթակիցների խնդրանքով մեկնաբանելով ՌԴ կառավարության պաշտոնանկությունը ՀՀ նախագահի պաշտոնակատար, վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանն ասել է, որ դա Ռուսաստանի ներքին խնդիրն է եւ իրականացվել է ՌԴ սահմանադրությանը համապատասխան:

Ինչ վերաբերում է հայ-ռուսական հարաբերությունների վրա այդ իրադարձության հնարավոր ազդեցությանը, ապա, ըստ վարչապետի, Ռուսաստանի կառավարության փոփոխությունը բացասական ազդեցություն չի ունենա, քանզի Հայաստանի եւ Ռուսաստանի բարեկամական հարաբերությունները հիմնված են ոչ թե անձնական համակրանքների վրա, այլ այն ընդհանուր շահերի, որոնք արտացոլված են անցյալ տարվա օգոստոսին Մոսկվայում կնքված Բարեկամության, համագործակցության եւ փոխադարձ օգնության քաղաքական մեծ պայմանագրում:

ՄՈՍԿՎԱ

Բորիս Ելցինը շքանշան տվեց Վիկտոր Չեռնոմիրդինին, այսինքն ցրեց կառավարությունը

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինն արդեն երկրորդ օրը ստանձնել է նաեւ երկրի վարչապետի լիազորությունները: 1992-ից հետո, սա ըստ էության, նման առաջին դեպքն է: Նույն այդ տարի Վիկտոր Չեռնոմիրդինը նշանակվեց պետության կառավարության ղեկավար եւ դեռ ընդամենը երկու ամիս առաջ, ի տարբերություն շրջող տրամադրությունների, էլ ավելի ամրացրեց իր դերը գործադիր իշխանությունների ղեկի մոտ: Այդ տարիներին ռուսաստանյան քաղաքական բառապաշարից դուրս էր մղված մի այնպիսի յուրահատուկ գործոն, ինչպիսին է ռուսական պրովինցիան: Հավանաբար հենց վերջինս էլ վճռեց Վիկտոր Չեռնոմիրդինի եւ թիմի քաղաքական ճակատագիրը: Մարտի 22-ին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը պաշտոնաթող արեց ամբողջ կառավարությանը եւ հատուկ հրամանագ[illegible] պաշտոններից [illegible] պետ Անատոլի Չուբայսին եւ ներքին գործնախարարության ղեկավար Անատոլի Կուլիկովին»: Հատկանշական է, որ Բորիս Ելցինը իր բնավորությանը հակառակ, հատուկ զգացմունքայնությամբ չէ, որ ստորագրել է հրամանագիրը, ավելին Վիկտոր Չեռնոմիրդինն, օրինակ, նույն այդ հրամանագրի համաձայն, պարգեւատրվել է «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» երկրորդ աստիճանի շքանշանով:

ՌԴ Սահմանադրության 83 եւ 117 հոդվածներին համապատասխան կառավարության այլ անդամներին խնդրվում է մինչեւ նոր կառավարություն կազմելը կատարել իրենց պարտականությունները: Հիշեցնենք, որ օրենքի համաձայն, ՌԴ նախագահը 14 օրվա ընթացքում պետք է Պետական դումայի հաստատմանը կամ մերժմանը ներկայացնի կառավարության նոր անձնակազմի իր տարբերակը:

Կառավարության պաշտոնաթողությունն իրականացվեց հեղափոխական սկզբունքով: Անսպասելիորեն: Անատոլի Չուբայսը զարմացած է. «Բայց չէ՞ որ 1997-ն առաջին տարին էր, ընդ որում անցած 10 տարիների ընթացքում, երբ տնտեսական հիմնական գործակիցները ոչ թե նվազեցին, այլ նույնիսկ աճեցին: Ինչո՞ւ...»: Եվ մինչ շատերը պատասխան են որոնում, ՌԴ երրորդ դեմքը Եգոր Ստրոեւն ասում է. «Այն մարդկանց համար, ովքեր նոր են միայն մուտք գործել քաղաքականություն, սա գուցե զարմանալի է: Սակայն փորձառուների համար կատարվածը բնական է եւ տրամաբանական:

Տես # էջ 8

ԿԸՀ

Ընտրության 2-րդ փուլ

Ընտրությունների 7-րդ օրը ԿԸՀ-ն ամփոփում եւ հաստատում է հանրապետության նախագահի ընտրության վերջնական արդյունքները՝ մարզային ընտրական հանձնաժողովների կողմից տվյալների հիման վրա: Երեկ ԿԸՀ նիստում ներկայացված էին հանրապետության բոլոր մարզերից արձանագրություններն ու հատուկ կարծիքները, ինչպես նաեւ ամփոփվեցին հանրապետության նախագահի արտահերթ ընտրության վերջնական տվյալները: Ձայները բաշխվել են. 1. Ռոբերտ Քոչարյան՝ 545938 ձայն, 38,81 տոկոս, 2. Կարեն Դեմիրճյան՝ 431967, 30,70 տոկոս, 3. Վազգեն Մանուկյան՝ 172449, 12,26 տոկոս: Մյուս բոլոր թեկնածուների ձայների հարաբերությունները փոփոխությունները կրել են չնչին ձայներով: Ի դեպ, անճշտությունների թիվը նախնական տվյալների 60 հազարի համեմատ նվազել է՝ կազմելով 8388: Թվային այսպիսի տարբերությունը ԿԸՀ-ի իրավաբանական բաժնի վարիչ Պասվական Հովակիմյանը բացատրեց նրանով, որ նախնական հաշվարկներում կտրոնների թիվը համակարգիչ մտցված չի եղել, որի հետեւանքով գրանցվել է 60 հազարից ավելի անճշտություն: (Այս չարաբաստիկ 60 հազարի մասին տեսնել 3-րդ էջ՝ Դ. Շահնազարյանի ասուլիսը):

Երեւանի քաղաքային հանձնաժողովի նախագահի հիվանդության պատճառով ԿԸՀ-ում Երեւանի չորս մարզային անդամների կողմից ներկայացված հատուկ կարծիքներն ու արձանագրությունները ներկայացվեցին Վահինակ Մանուկյանի կողմից: Ի դեպ, Երեւանի 303 տեղամասերից մոտ 200-ում առկա են եղել անհամապատասխանություններ: 70-ից ավելի տեղամասեր ներկայացված են եղել ստուգման, բայց ստուգումները կատարվել են 7-ում, որոնցում հիմնականում առկա էին կտրոնների եւ քվեաթերթիկների անհամապատասխանություն: Եղել է տեղամաս, որի ցուցակներում ընդգրկված մարդիկ ընդհանրապես Հայաստանի գրանցում չեն ունեցել: Պրն Մանուկյանը ընդհանրապես չէր կարողանում պատասխանել ԿԸՀ-ի անդամների հարցերին, որոնք մեծամասամբ հնչում էին Ֆիլարետ Բերիկյանի (ԱԺՄ) կողմից: Նա մի քանի անգամ խոստովանեց, որ այնքան էլ լավ չի ծանոթացել կատարված բոլոր հարցումներին: ԿԸՀ-ն, հիմք ընդունելով ընտրության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը, որոշեց նշանակել քվեարկության 2-րդ փուլ, որին կմասնակցեն Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Կարեն Դեմիրճյանը:

Ընդմիջման ժամանակ նշված անճշտությունների վերաբերյալ մանրամասն փորձեցինք տեղեկանալ Ֆիլարետ Բերիկյանից, որը նախ «Ազգ» թերթին ու նրա թղթակցին փորձեց վիրավորել, ապա համոզմունք հայտնեց, որ իր խոսքերը, միեւնույն է, կեղծումներով են տպագրվելու: Այնուհետեւ նշեց, որ Երեւանի երեք՝ Մաշտոցի, Մալաթիա-Սեբաստիա եւ Էրեբունի համայնքներում, որոնք ավանդաբար հայտնի են որպես ընտրություններում վատ համբավ ունեցողներ, կատարվել են զանգվածային խախտումներ, որը էապես ազդել է բոլոր համայնքների արդյունքների վրա: Չմանրամասնելով նշեց, որ Բերիկյանի տվյալներով, քաղաքի տարբեր տեղամասերում ընտրողների թիվը կազմել է 90-101 տոկոս, մինչդեռ կան տեղամասեր, որտեղ Հայաստանից բացակայողները մեծ թվաքանակ են կազմում: Իսկ ամբողջ օրվա ընթացքում այնքան ավել քվեաթերթիկներ են լցվել, որ, ըստ իրեն, վերջում չեն կարողացել թվաքանակը համապատասխանեցնել: Այնուհետեւ պրն Բերիկյանը, չգիտես ինչու, կրկին բորբոքվեց, նշելով, թե ԿԸՀ-ն ինչպես «Ազգը», «Առավոտը», ազգային հեռուստատեսությունը «այս խարդախության» դրսեւորումներն են: Նշեց, որ կան թերթեր, որոնք իրենց նորմալ էին պահում, բայց հիմա գովերգում եւ պաշտպանում են այս կամ այն թեկնածուներին: «Ամոթ է, տարրական բարոյականության հարց է», վերջում հայտարարեց Բերիկյանը:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Պրն Բերիկյանի ջղային դրսեւորումները մենք ընդունում ենք ներողամտությամբ: «ԱԶԳ»

Դեմիրճյանը շոումեն չէ, այլ հավակնորդ

Կարեն Դեմիրճյանի շտաբի մամուլի քարտուղար Արմեն Վալեսյանի «ասուլիսից» հետո արտառոց ոչինչ չէր արձանագրվել: Իհարկե, օրինախախտումների նոր բացահայտումներ, սակայն այս ամենը ընդամենը «ոչ ազատ եւ ոչ արդար ընտրությունների» գործընթացի տրամաբանության ներքո, ուստի եւ ոչ շատ արդի: Ապա ինչո՞վ էր բացատրվում Կարեն Դեմիրճյանի երեկվա ասուլիսը, եթե ոչ մի նորություն հնարավոր չէր արտահայտել: Երեւի թե ուղղակի շփմամբ, ինչը լիովին բացատրելի է ստեղծված իրավիճակում: Կարեն Դեմիրճյանին ուղղված բոլոր հարցերի պատասխանները հարթեցված եւ ուղղված էին մեկ հասցեով՝ ազատ եւ արդար ընտրություններ: Ցանկացած պատասխան եզրափակվում էր հենց նման բացականչականով, անկախ հարցի բուն էությունից: Նրա գնահատմամբ, 1998-ի ընտրությունների առաջին փուլը բնութագրվում էր շատ ավելի բիրտ եւ կոպիտ ընթացքով, քան 1996-ը:

«Ես անցել եմ երկրորդ փուլ, ոչ ազատ եւ ոչ արդար ընտրությունների պայմաններում», ասաց Կարեն Դեմիրճյանը, հաջորդելով իր այս հիմնական միտքը հետեւյալ հարցով... «Ես չեմ հասկանում, ինչո՞ւ ենք մենք վախենում ունենալ ընտրված նախագահ»: Նա բոլոր դեպքերում համոզված է, որ յուրաքանչյուր քաղաքացի, վերջ ի վերջո ընտրելու հնարավորությունը կհաղորդի իր ներքին ձայնին, սակայն համոզված է, որ «ներկայումս ոչ մի պայման չկա մարդու ներքին կամքի արտահայտման համար»:

Ի տարբերություն շատ թեկնածուների, Կարեն Դեմիրճյանը մեծ տակտով էր վերաբերվում լրագրողներին՝ նա վերջիններիս չէր անջատում ժողովրդից: Յուրաքանչյուր հարցի նա պատասխանում էր «ժողովրդի լեզվով»՝ ուստի եւ ոչ ըստ էության: Իր իսկ վկայությամբ՝ նա քաղաքականության մեջ շոումեն չէ, սակայն, մեր կարծիքով, այդ համոզվածությունը անզոր է ներարկելու իր իսկ խոսքի ոճից բխող մեկ այլ համոզվածությունը: Անշուշտ, նա խոսել գիտի:

Տես # էջ 2

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

ԵԱՀԿ-ի նախագահը դատապարտեց ընտրությունների խախտումները

23 ՄԱՐՏ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: ԵԱՀԿ-ի նախագահ, Լեհաստանի արտգործնախարար Բրոնիսլավ Գերեմեկը դատապարտեց Հայաստանի նախագահական ընտրությունների ընթացքում թույլ տրված խախտումները: Նրա մեկնաբանությունները հետեւել են ԵԱՀԿ-ի դիտորդների ներկայացրած զեկույցին, որում բազմաթիվ խախտումներ են փաստվել: Այսօր հրապարակված հայտարարությամբ Գերեմեկը հորդորում է Հայաստանի իշխանություններին գործուն միջոցներ ձեռնարկել, որպեսզի ընտրությունների երկրորդ փուլն անցնի ժողովրդավարական չափանիշներին համապատասխան:

Հայկական համագումարը ԵԱՀԿ-ին մեղադրեց կողմնակալության մեջ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամերիկայի հայկական համագումարը մարտի 23-ին հարցականի տակ է դրել մարտի 16-ին Հայաստանում տեղի ունեցած ընտրությունները վերահսկող միջազգային գլխավոր խմբի անկողմնակալությունը: Եվրոպայում Անվտանգության եւ համագործակցության կոմիտեի նախագահ սենատոր Ալֆոնս դ'Ամատոյին եւ փոխնախագահ կոնգրեսական Քրիս Սմիթին ուղղված նամակում համագումարի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Հրայր Հովնանյանը ԵԱՀԿ-ի ընտրության դիտորդներին մեղադրել է կողմնակալության մեջ:

«Ցավոք սրտի, սա Հայաստանի դեմ կողմնակալ մոտեցման ցուցաբերման հաստատուն օրինակի շարունակությունն է, որն ավելի ցայտուն ի հայտ եկավ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ընթացակարգերում, որտեղ փոխզիջումների պահանջները միակողմանի էին՝ հօգուտ Ադրբեջանի»:

«Հովնանյանը կարծիք է հայտնել, որ ԵԱՀԿ-ի ընտրությունների մասին հաղորդումը ինքնին հակասական էր: Անդրադառնալով գործողությունների վերահսկման ԵԱՀԿ դեսպան Սեմ Բրաունի՝ ընտրությունների գործընթացի որպես «խիստ անօրինական» որակմանը, Հովնանյանը հայտնել է, թե «այդ հայտարարությունը վիրավորանք է հասցնում Հայաստանի Հանրապետության, ինչպես նաեւ հայ ժողովրդի ազնվությանը, որոնք իրենց ազատ ցանկությունը արտահայտել են քվեարկության միջոցով: Դեսպան Բրաունի հայտարարությունը հակասում է Եվրախորհրդի եւ արտաքին այլ դիտորդների եզրակացություններին», ասվում է նամակում:

2-ՐԴ ՓՈՒԼ

ԱԺՄ-ն կկողմնորոշվի այսօր, կոմկուսը՝ վաղը չէ մյուս օր

Նախագահության առաջին փուլի թեկնածուներ Հրանտ Խաչատրյանի (ՍԻՄ), Արամ Սարգսյանի (ՀԴԿ), Արտաշես Գեղամյանի (Ազգային միաբանություն) եւ Պարույր Հայրիկյանի (ԻՄ) դեպի Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածության պաշտպանություն դիրքորոշվելուց հետո, բոլորի աչքերն այժմ ուղղված են դեպի Վազգեն Մանուկյանը (ԱԺՄ) եւ Սերգեյ Բադալյանը (ՀԿԿ), որոնք հաջորդաբար տեղ գրավեցին 3-րդ եւ 4-րդ հորիզոնականներում, համապատասխանաբար իրենց 171834 եւ 154997 ձայն ունեցող ընտրազանգվածներով: Բնական է այդ սեւեռուն ուշադրության պատճառը. նրանց դեպի Ռ. Քոչարյանը կամ Դեմիրճյանը թեքումից շատ բան է կախված:

Երեկ հայտնի դարձավ, որ այսօր տեղի կունենա Ազգային ժողովրդավարական միության վարչության նիստը, որից հետո կուսակցության բոլոր կառույցների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կինոյի տանը կայանալիք հավաքի ընթացքում կներկայացվի ու կճշտվի ԱԺՄ դիրքորոշումը:

Ինչ վերաբերում է կոմկուսին, երեկ հայտարարվեց, որ մարտի 26-ին հրավիրվելու է կուսակցության պլենում, որտեղ եւ ՀԿԿ-ն իր դիրքորոշումն է որոշելու նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլի վերաբերյալ: Կենտկոմի քարտուղար Վլ. Դարբինյանը Արմենպրեսի թղթակցին ասել է, որ պլենումն անցնելու է փակ, մասնակցելու են միայն կենտկոմի անդամներն ու թեկնածուները, ինչպես նաեւ վերահսկիչ հանձնաժողովի անդամները:

Սպասելով երկու կուսակցությունների դիրքորոշումներին, ասենք, որ դեպի այս կամ այն թեկնածուն նրանց ղեկավարության դիրքորոշումն ամենեւին չի նշանակում նրանց ընտրազանգվածների միանշանակ դիրքորոշում այս կամ այն ուղղությամբ: Նույնիսկ կարող է ստեղծվել անհեթեթ կացություն, երբ, ասենք, ԱԺՄ-ն դիրքորոշվի դեպի Կ. Դեմիրճյանը, բայց ընտրազանգվածի մեծ մասը ձայնը տա Ռ. Քոչարյանին (եւ կամ ջնջի երկուսին), իսկ, դարձյալ օրինակի համար, Ս. Բադալյանի ճամբարում որոշեն ձայն տալ Ռ. Քոչարյանին, բայց հավատավոր կոմունիստներն ի վերջո քվեարկեն հօգուտ Կ. Դեմիրճյանի:

digitised by A.R.A.R.@

ընթացիկ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ԵԱՀԿ դիտորդների խստությունը՝ բանակցային գործընթացի առանցքային պտուտակ

ԵԱՀԿ դիտորդների օրըստօրե խստացող գնահատականների դինամիկան ընտրությունների առաջին փուլի վերաբերյալ, որ, ինչպես արձանագրեցին դիտորդների մյուս խմբերը եւ հայաստանյան քաղաքական ուժերի մեծամասնությունը, չնայած թերություններին, որակապես (եւ դրականապես) տարբերվում էին 95-ի եւ 96-ի ընտրություններից, մտորելու եւ, իսկապես ասած, զգաստանալու տեղիք է տալիս: Բնորոշ է ԵԱՀԿ դիտորդների երկրորդ հայտարարությամբ ամրագրված «անկարգ» ընտրատարածքների տոկոսային հարաբերության անակնկալ եւ սրընթաց թռիչքն այն բանից հետո, երբ Ռոբերտ Քոչարյանն իր առաջին հետընտրական ասուլիսում հայտարարեց, որ իր ընտրության դեպքում Ադրբեջանը եւ միջնորդ երկրները «անիրականանալի պատրանքներ չեն ունենա»: 96-ից հետո ժողովուրդը, վստահ խոշորածավալ կեղծիքների առկայությանը, պատեպատ էր զարկվում, բառիս բուն իմաստով հեղեղելով փողոցներն ու հրապարակները, սակայն ԵԱՀԿ դիտորդներն անհամեմատ զուսպ էին իրենց գնահատականներում, եւ միայն «քաղաքականապես հեռուներից» կշտամբեցին ՀՀ իշխանություններին անարդար ընտրություններ անցկացնելու համար [illegible] մանն», անշուշտ, էականորեն նպաստեց հնգյակի՝ հայտարարությունը, որ ընտրական օրենքի ոչ մի կետով նախատեսված չէր եւ, ինչպես ընդգծեց վարչապետը, հակաքարոզչություն էր թեկնածուներից մեկի դեմ, այն էլ ընտրությունների օրը: Ուշագրավ է, որ հայտարարության համահեղինակների մեծ մասը հետագայում կանխարգելիչ դեր վերապահեցին վերջինիս, մինչդեռ ընտրությունների ավարտից մեկ ժամ առաջ ստորագրված եւ միայն երեք ժամ հետո լրատվամիջոցներին տրամադրված «զգաստության կոչը» հազիվ թե ի վիճակի լիներ փոխելու ընտրությունների «խախտված հունը»: Այնպես որ հայտարարությունն ավելի շուտ «դրսի», մասնավորապես դիտորդական առաքելությունների համար էր նախատեսված, ինչպես «դրսի» ականջին էր հարմարեցված վարչապետի թեկնածության անխնա շահարկումը որոշ թեկնածուների կողմից:

Քանի որ դժվար է ենթադրել, թե ԵԱՀԿ դիտորդների «դաժան» գնահատականներն ու «տառակերությունը» նպատակ ունեն չեղյալ հայտարարելու նույնիսկ ժողովրդավարության իր նվիրվածությունը բազմիցս (երբեմն ազգային շահերին հակադրվելու գնով) հաստատած թեկնածուներից մեկի՝ Պարույր Հայրիկյանի կարծիքով Հայաստանում տեղի ունեցած համեմատաբար արդար ընտրությունների արդյունքները, ապա մնում է եզրակացնել, որ ԵԱՀԿ կարծր դիրքորոշումը զուտ քաղաքական աստառ եւ նշանակություն ունի: Այն է՝ թուլացնել Հայաստանի ապագա նախագահի դիրքերը արցախյան կարգավորման բանակցություններում: Հայաստանյան քաղաքական ուժերը, որ անհարկի նախընտրական «գզվռտոցով» նախադրյալներ ստեղծեցին հայկական կողմին բանակցությունների սեղանի շուրջ «խեղճացնելու» համար, թեկուզ ուշացումով (հուսանք, ոչ ուշացած) մի նոր, արդեն հետընտրական հայտարարությամբ դեռեւս կարող են հակազդել ուրվագծվող միջազգային ճնշումներին անհամաձայնություն հայտնելով դիտորդական կանխակալ «դատավճռին»:

Ի վերջո, ԵԱՀԿ դիտորդների հապճեպ խստությունն ապացուցում է, որ 98-ի ձմեռ-գարնան «խաչմերուկում» Հայաստանում տեղի ունեցած իրադարձությունները (Տեր-Պետրոսյանի պարտությունը) եւ Ռ. Քոչարյանի հնարավոր հաղթանակն ընտրություններում ոչ միայն ծրագրված չէ արտաքին ուժերի կողմից, այլեւ ուղղակիորեն հակասում է տարածաշրջանը «սանձելու» նրանց սցենարներին: Հայաստանի նախագահի ընտրությունը Հայաստանի ժողովրդի գործն է, պահն իսկապես վճռորոշ է, եւ մեր ընտրությունից է կախված, հիշյալ վարչակարգի հրաժարականը ազգային ուժերի հաղթանակի եւ արցախյան հիմնախնդրի կարգավորման դրական շրջադարձի կվերածվի՞, թե՞ կվերադառնա «ի շրջանս յուր» ի չիք դարձնելով այն ձեռքբերումը, որ անհնար էր թվում ՀՀՇ անպարտելիության եւ «մեր դեմ խաղ չկա»-ի թվացյալ ճակատագրականության խորապատկերում: Ձեռքբերում, որի հեղինակները միաժամանակ վերջին երեք տարվա փխրուն թվացող, բայց իրականում ծանր գնով նվաճված եւ ըստ այդմ հուսալի խաղաղության կերտողներն են:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Անվավեր ճանաչվեց... «սիրո խոստովանությունը» Կարեն Դեմիրճյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի մարզային ընտրական հանձնաժողովի կողմից ընտրությունների նախնական արդյունքների ստուգման արդյունքում հայտնաբերվեց մեկ քվեաթերթիկ, որը նախագահական թեկնածու Կարեն Դեմիրճյանի օգտին կատարված նշումից բացի պարունակում էր կնոջ համբույրից մնացած շրթներկի հետք: Քվեաթերթիկի վավեր կամ անվավեր ճանաչելու հարցի շուրջ ծավալվեց երկարատեւ բանավեճ: Հանձնաժողովի անդամների մի մասը պնդում էր, որ շրթներկի հետքը չի կարելի լրացուցիչ նշում համարել, ուստի եւ քվեաթերթիկը պետք է վավեր ճանաչվի: Հակառակ տեսակետը ներկայացնելով, հանձնաժողովի անդամ Կարեն Տեր-Աբրահամյանը նշեց, որ նման հետքը կարելի է որակել իբրեւ թեկնածուին ուղղված սիրո խոստովանություն, հետեւաբար դա լրացուցիչ նշում է: Հանձնաժողովի անդամները 8 կողմ, 3 դեմ եւ 5 ձեռնպահ ձայների բաշխմամբ շրթներկով քվեաթերթիկը անվավեր համարեցին, հետագայում նման դեպքերի կանխման նպատակով: Ինքը՝ Կարեն Դեմիրճյանը, վրդովմունք արտահայտելով վերը նշված քվեաթերթիկը անվավեր ճանաչելու կապակցությամբ, կարծիք հայտնեց, թե զգացմունքների նման արտահայտությունը պետք է որ հանձնաժողովի անդամների հուզմունքն առաջացներ:

Հայաստանում 5 հացից մեկը վաճառում է թուրքը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքական ATV հեռուստակայանը, վկայակոչելով ընտրությունների առիթով Հայաստանում գտնվող իր թղթակցին, հաղորդել է, թե ներկայումս «Հայաստանի բնակչության կերած հինգ հացերից մեկը պատրաստվում է թուրքի կողմից եւ Հայաստանում օգտագործվող ալյուրի երկու-երրորդը ստացվում է Թուրքիայից»: Ըստ հեռուստակայանի, Էրդալ Սարալ անունը կրող թուրք գործարարը ալյուրի եւ հացի մեծ արտադրություն է հիմնել Երեւանում եւ թողարկում է Հայաստանում սպառվող հացի մեկ հինգերորդը, իսկ Թուրքիայի կողմից հայտարարված շրջափակումն «իրականում խախտվել է»: Պարզվում է, որ Էրդալ Սարալը շուրջ երկու տարի Վրաստանի տարածքով ալյուր է տեղափոխում Հայաստան: Ինքը նախապես անհանգիստ էր, թե ժողովուրդն ու պետությունը ինչպիսի վերաբերմունք ցույց կտան իրեն, սակայն չվարանելով գործ ձեռնարկել Հայաստանում, նա շուտով համոզվել է, որ առկա է ոչ թե խանգարելու, այլ զորակցելու տրամադրություն: Նա ներկայումս պատրաստվում է հիմնել հացի եւ ալյուրի գործարան: «Առեւտուրը պարտության է մատնում քաղաքականությանը», այս մտքով է ավարտել իր հաղորդումը ATV-ն:

Ռոբերտ Քոչարյանին աջակցող «Ջավախք» հայրենակցական բարեգործական միության ընտրական շտաբի

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ նախագահական ընտրություններում Ռոբերտ Քոչարյանին աջակցող «Ջավախք» հայրենակցական միության ընտրական շտաբը շնորհակալություն է հայտնում բոլոր այն հայրենակիցներին ու համակիրներին, ովքեր մարտի 16-ի ընտրություններում իրենց ձայնը տվել են Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին:

Միաժամանակ տեղեկացնում ենք, որ շտաբի աշխատանքները շարունակվելու են մինչեւ երկրորդ փուլի ընտրությունների ավարտը, եւ մեզ օգնելու ցանկություն ունեցողները կարող են դիմել կ/թ «Մոսկվա», 1 հարկ:

Հեռ. 52-12-10, 52-12-40, 52-12-71, 52-89-09

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ

Դեմիրճյանը շոումեն չէ, այլ հավակնորդ

Սկիզբը էջ 1

Բնականաբար, Կարեն Դեմիրճյանը չի կարող խուսափել բանավեճերից՝ չպատրաստված դուրս գալու երաշխիքով: Եվ բնականաբար, նա խուսափում է նույն բանավեճերից, քանզի գտնում է, որ դրանք անցկացնելու համար հարկավոր է տրամաբանական հիմք: «Ես դիմել եմ ՀՀ նախագահի լիազորությունները ժամանակավոր իրականացնող Ռոբերտ Քոչարյանին՝ ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ իրականացնելու հարցով: Այս ընտրական օրենսգիրքը ինքն է ծնում քրեական իրավիճակ: Հարկավոր է նաեւ պատժել բոլոր այն պաշտոնատար անձանց եւ հանձնաժողովների անդամներին, ովքեր օրինախախտումներ են թույլ տվել: Եթե այս պայմանները բավարարվեն, ապա ես կմասնակցեմ ցանկացած բանավեճի»: Ինչ վերաբերում է «Դեմքեր» ծրագրի նախաձեռնությանը, ապա Կարեն Դեմիրճյանն իր իմացածի չափով մերկացնելով ալիքի էությունը, հրաժարվեց հանդես գալ հատկապես այդ ծրագրի եթերով:

Ազատ եւ արդար ընտրությունների անցկացման անհրաժեշտությունը Կարեն Դեմիրճյանի խոսքի ոչ միայն առանցքն էր, այլեւ շուրջը պտտվող մակերեսը: Սակայն հարցադրումը, որն ինքնըստինքյան ճիշտ է, այս կտրվածքում շատ ավելի մոտ է անհասցե մեղադրականի: Հետաքրքիրն այն է, որ իրականում մեղադրվում է Ռոբերտ Քոչարյանը, սակայն այդ մասին Կարեն Դեմիրճյանը չի խոսում:

ՀՀՇ-ի հետ Կարեն Դեմիրճյանը ոչ մի կապ չունի. սա իր կարծիքն է: Ավելին, նման կապերի «հայտնագործությունը» հերյուրանք է, ընդ որում անհիմն: Թե ուզեի համագործակցել նրանց հետ, ապա կհամագործակցեի»:

Այլ կուսակցությունների մասին. «Ես կբանակցեմ ցանկացած կուսակցության, հասարակական կազմակերպության եւ անհատի հետ, ով կարեւորում է ազատ եւ արդար ընտրությունների անհրաժեշտությունը: Սակայն եթե ես լինեի 7-րդ կամ 3-րդ տեղում, ինձ կոչ չէի անի ընտրազանգվածիս ձայները տալ սրա կամ նրա օգտին: Կասեի միայն, որ ես պաշտպանում եմ այս մեկին»:

Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հրաժարականը, ըստ Կարեն Դեմիրճյանի, «ՌԴ ներքին հարցն է եւ դժվար թե ազդի տարածաշրջանի վրա»:

Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան հարցի կարգավորմանը, ապա «Ռոբերտ Քոչարյանի եւ իմ ծրագրերում այս հարցում տարբերություններ չկան: Խնդիրը բանակցային փուլում է, եւ ես չէի ցանկանա մանրամասն խոսել այդ մասին:

Տնտեսական ծրագրերի միջեւ կան տարբերություններ: Իմը իմաստնության վրա է: Կան տարաձայնություններ նաեւ զարգացման հեռանկարների շուրջ»:

Կարեն Դեմիրճյանը շատ է կարեւորում զանգվածային լրատվամիջոցների դերը՝ պետականության զարգացման գործընթացում: Այդ մասին նա երեկ ասաց հենց լրագրողներին: Զուգորդության կարգով նշենք, որ ավելի «լայն» բնակչության հետ հանդիպելիս, նա առավել կարեւորում է «ավելի լայն» բնակչության համապատասխան դերը, իսկ մամուլը «դեղնախոս է»:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Քրեական գործեր ՆԳ մի խումբ նախկին աշխատակիցների նկատմամբ

Մարտի 23-ին ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության հասարակական կապերի եւ լրատվության վարչությունը տարածել է ՆԳ եւ ԱԱՆ հատուկ հաղորդագրությունը.

«Մարտի 20-ին ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության օպերատիվ խումբը Բաղրամյան-Դեմիրճյան փողոցների հատույթի անկյունում միջոցառումներ էր իրականացնում ծանր հանցագործություն կատարելու համար հետախուզվող անձանց հայտնաբերելու եւ ձերբակալելու ուղղությամբ:

Օպերատիվ խմբի ավտոմեքենան կանգնեցրել է սպիտակ գույնի «ԳԱԶ-31» մակնիշի 62US345 պ/հ ավտոմեքենան, որի մեջ գտնվողները, ցույց տալով վկայականներ, ներկայացել են որպես ՆԳ եւ ԱԱ աշխատակիցներ, խոչընդոտել են օպերատիվ միջոցառումների իրականացումը, խափանելով հանցավոր խմբի կալանավորումը:

Մեքենայի պատկանելիությունը եւ այդ խմբի ինքնությունը պարզելու նպատակով ձեռնարկվեցին համապատասխան օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ, ավտոմեքենան եւ խումբը բերման ենթարկվեցին ՆԳ եւ ԱԱ նախարարություն: Անձնական խուզարկությամբ, խմբի անդամ Ռուբեն Սերյոժայի Խուդավերդյանի մոտ հայտնաբերվեց 2 հատ «ՏՏ» մակնիշի ապօրինաբար պահվող ատրճանակ, իսկ ստուգմամբ նրա բնակարանից հայտնաբերվել է «Ֆ-1» տիպի նռնակ իր պայթուցիչով, 50 հատ 5,6 մմ տրամաչափի փամփուշտ եւ զինվորական հանդերձանք:

Ռուբեն Խուդավերդյանը նախկինում աշխատել է ՀՀ ՆԳՆ պահպանության միավորումում որպես միլիցիոներ: Խախտելով սահմանված կարգը, համակարգից դուրս գալով, չի հանձնել ծառայական վկայականը:

Խմբի մյուս անդամ Մնացական Վարդգեսի Մինասյանի մոտ անձնական խուզարկությամբ հայտնաբերվել են մեկ հատ «Ստանդարտ» տեսակի եւ մեկ հատ «Ալինկո» տեսակի ռադիոկապի միջոցներ: Մ. Մինասյանը նախկինում աշխատել է ՀՀ ՆԳՆ կազմակերպված հանցագործությունների դեմ պայքարի գլխավոր վարչությունում որպես տեսուչ, 1993-94 թթ. աշխատել է ՀՀ ՆԳ նախարարի թիկնապահ:

Խմբի մյուս անդամ Արթուր Հենրիկի Գրիգորյանը վարել է ավտոմեքենան եւ ուներ ՆԳ աշխատակցի վկայական: Ա. Գրիգորյանը նախկինում եղել է Երեւանի կենտրոնական ներքին գործերի բաժնում որպես օպերլիազոր:

Նույն միջադեպի հետ կապված բերման է ենթարկվել նաեւ Արգիշտի Ռուբենի Սահինյանը, որը նախկինում աշխատել է ՆԳ համակարգում, ներկայումս աշխատում է Երեւանի քաղաքապետարանի բնակչության հատուկ սպասարկման պետական ձեռնարկությունում (այսպես կոչված «թաղման բյուրոյում») որպես տնօրեն: Անձնական խուզարկությամբ Ա. Սահինյանի մոտից հայտնաբերվել է «Պարաբելլում» տեսակի ատրճանակ, որը նախկինում պատկանել է ՆԳ նախարարության մի բարձրաստիճան պաշտոնյայի: Սահինյանի բնակարանի խուզարկությամբ հայտնաբերվել են «Մաուզեր» տեսակի ատրճանակ, տարբեր տրամաչափի փամփուշտներ, աշխատասենյակից՝ 2 հատ «Կենվուդ» տեսակի ռադիոկապի միջոցներ, օպտիկական նշանառության սարք եւ զինվորական հանդերձանք: Միաժամանակ, նրա աշխատասենյակի չհրկիզվող պահարանից հայտնաբերվել են ՆԳ նախարարությունում աշխատելու ժամանակ ապօրինաբար տարված համակարգչային դիսկետներ:

Հարուցված են քրեական գործեր, կատարվում է նախաքննություն»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutan st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԻՄ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎ

Պարույր Հայրիկյան. «Ես չեմ պատրաստվում ստրկամիտների հովանավորը լինել»

ԻՄ վեհաժողովը որոշեց նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում սատարել Ռոբերտ Քոչարյանին, իսկ Պարույր Հայրիկյանը քվեարկեց «ձեռնպահ»

Շաբաթ մարտի 21-ին, կառավարության շենքի նիստերի դահլիճում, 80 պատվիրակների մասնակցությամբ տեղի ունեցավ Ինքնորոշում միավորման 18-րդ համագումարի 2-րդ վեհաժողովը: Քննարկվեց երկու հարց՝ «Արտահերթ նախագահական ընտրությունների ընթացքի և արդյունքների ընդհանրական գնահատականը» և «ՀՀ նախագահի ընտրության երկրորդ փուլում Ինքնորոշում միավորման դիրքորոշումը»:

Համագումարական քննարկումից հետո, որի ընթացքում պատվիրակների մի զգալի մասը, որ եղել էին տեղամասային ու մարզային ընտրական հանձնաժողովների անդամներ և նշում էին ընտրությունների ընթացքի բազմաթիվ խախտումները, երբեմն շատ հուզական ձևով ներկայացնելով դրանք, վեհաժողովն ընդունեց հստակ բանաձև: Նրանում նշված է, թե «և նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում, և բուն քվեարկության օրը տեղի ունեցան օրենքի խախտումներ, որոնք թեև առաջին հայացքից հարցականի տակ չեն դնում ընտրությունների արդյունքները, սակայն բոլոր քաղաքական ծանր հետևանքներով կարող են անդառնալի (ճակատագրական) լինել առաջիկա տասնամյակի համար»: Վեհաժողովը նաև գոհունակությամբ արձանագրեց, թե «բացահայտված չարաշահումներն անմիջապես արժանի հարված են ստացել», սակայն ընդգծեց, թե «դրականի արձանագրմամբ հանդերձ այսօր մենք չենք կարող այս ընտրությունների առաջին փուլն ազատ և արդար համարել, եթե մինչև ընտրությունների այս փուլի վերջնական արդյունքների ամփոփումը չուղղվեն բոլոր տրված սխալները և պատասխանատվության չկանչվեն օրինախախտները»:

Ահա այս մթնոլորտում վեհաժողովն անցավ երկրորդ հարցի քննարկմանը: Կար երեք նախագիծ՝ սատարել Դեմիրճյանին, որն ընդհանրապես քննարկման չդրվեց, քանզի նա միանշանակ ընդունվում էր իբրև բոլշևիզմի և կոմունիզմի, նաև ՀՀՇ-ի խորհրդանիշ, քանի որ «Դեմիրճյանի գնացքով իշխանության է գալիս «Ղարաբաղ» կոմիտեն», սատարել Քոչարյանին և երրորդը՝ դեմ քվեարկել երկուսին էլ: Ի վերջո, «օգնենք, որ արդար ընտրվի» հիմնավորմամբ և ձայների 65 կողմ, 12 դեմ և 3 ձեռնպահ հարաբերակցությամբ վեհաժողովը որոշեց ընտրությունների երկրորդ փուլում սատարել Ռոբերտ Քոչարյանին:

Այս որոշումը ամենևին էլ հեշտությամբ չընդունվեց: Մտքերի լայն փոխանակության ընթացքում պատվիրակները ընդգծում էին, թե «հետևը սուր է, առջևը՝ ջուր», այսինքն Դեմիրճյանն ու Քոչարյանը մեկը մյուսից ավելի լավ չեն, թե «եթե մենք քարոզչությունը ծավալենք Քոչարյանի օգտին, կկորցնենք ժողովրդի վստահությունը և այն 5 տոկոս ձայները, որ դեռ ունենք», քանի որ առաջին փուլում ամենամեծ խախտումները կատարել էին Քոչարյանի կողմնակիցները, իսկ «ԻՄ-ը միշտ արդարության կողմն է և չի կարող պաշտպանել կեղծիք կատարողներին»: Ընդգծվում էր, թե «ընտրությունների առաջին փուլն առանձին տեղամասերում անցել է ահի և սարսափի մթնոլորտում, ուղեկցվել է ընտրակաշառքներով», մարդկանց «զարի և 3000 դրամ են բաժանել», և նրանք քվեարկել են այդ կերպ»: Հայրիկյանն այդ դիտողների հասցեին ռեպլիկ նետեց, թե «նրանք ստրկամիտներ են» և ինքը «չի պատրաստվում զարով ու 3000 դրամով իրենց ձայնը ծախող ստրկամիտների հովանավորը լինել»: Ոմանք բացահայտ ընդգծում էին նաև, թե ոչ մի վստահություն չունեն, որ տեսական մեքենան հօգուտ Քոչարյանի կեղծիքներ չի անելու նաև երկրորդ փուլում: Պատվիրակներից մեկն ուղղակի հայտարարեց, թե երկրապահների մի խումբ արդեն իրեն ասել է, որ «երկրորդ փուլում մենք կեղծիքներ ենք անելու, իսկ դուք աբանգա եք կանգնելու»: Գծագրվում էր չափազանց տխուր պատկեր, մի պահ նույնիսկ թվաց, թե վեհաժողովը որևէ որոշում չի ընդունի: Սակայն Դեմիրճյանի հաղթանակի սարսափը ավելի ուժեղ դուրս եկավ: Դեր խաղաց նաև այն, որ Ռոբերտ Քոչարյանն ընդունել էր Հայրիկյանի ծրագրերի տնտեսաիրավական բարեփոխումներ անելու մի քանի կետերը, խոստանալով սահմանել այդ գծով նախագահի խորհրդականի հաստիք պաշտոն (հնարավոր է, որ այդ պաշտոնը զբաղեցնի հենց Պարույր Հայրիկյանը), որի մասին վեհաժողովին տեղեկացրեց վարչապետի խորհրդական Ալեքսան Հարությունյանը:

Հատկանշական էր Հայրիկյանի եզրափակիչ խոսքը, որում նա վստահություն չհայտնեց, թե Ռոբերտ Քոչարյանը մեզ կտանի դեպի ժողովրդավարություն, մատնանշելով վարչապետի շրջապատում մերժելի անձնավորությունների առկայությունը (օրինակ, պաշտպանության նախարարին անվանեց «քաղաքական պատուհաս»), անհեթեթ համարեց նախապես կառավարության հիմնական կազմի չհայտարարելը (ո՞վ է լինելու վարչապետը, ովքեր են լինելու ուժային նախարարները) և այլն: Սակայն նրա խոսքից էլ պարզ էր, որ Դեմիրճյանի հետ հույսեր չի կարելի կապել, իսկ Քոչարյանն, այնուամենայնիվ, ժողովրդավար է: Հավանաբար իրեն քաղաքական առումով չկաշկանդելու, Ռոբերտ Քոչարյանի հաղթանակի դեպքում նրա գործունեության ազատորեն գնահատական տալու բարոյական իրավունքը չկորցնելու համար Հայրիկյանն անձամբ «ձեռնպահ» քվեարկեց:

Այս ամենը հստակ ընդգծում եմ հենց Ռոբերտ Քոչարյանի համար, որպեսզի իմանա, որ նույնիսկ իր այս փուլի դաշնակիցները լուրջ կասկածներ ունեն իր նկատմամբ, և հաղթանակի դեպքում ինքը դեռ շատ բան պիտի անի ապացուցելու, որ արժանի է երկրի նախագահ լինելու:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Դ. Շահնազարյանը կդիմի ՍԴ

Մարտի 21-ին ժուռնալիստի տանը տեղի ունեցավ նախագահի թեկնածու Դավիթ Շահնազարյանի մամուլի ասուլիսը: Նա հավաստեց, որ նախագահի 5+2 թեկնածուների հայտնի հայտարարությունը կանխեց ընտրությունների առաջին փուլով ավարտը, իսկ մամուլում հնչած մեղադրանքները, ըստ որոնց պետք էր սպասել ընտրության ավարտին և դիտորդների տեսակետներին, բացարձակապես անընդունելի համարեց, հիշատակելով, որ 96-ին ընտրությունները ևս որակվում էին ազատ, արդար, օրինական (՞), մինչդեռ այդ խեղաթյուրված գնահատականները վնասեցին պետությանը, որի պատասխանն էլ եղավ Լիսաբոնը: Այնուհետև նա տեղեկացրեց, որ իր նախընտրական շտաբը ԿԸՀ-ից պաշտոնապես ստացել է նախնական արդյունքները, որոնք բավական են գնահատելու «կայացել են ընտրությունները, թե՞ ոչ», փաստելով, որ ԿԸՀ-ի ամփոփող փաստաթղթում նշվել է ընտրությունների ընթացքում տեղ գտած 60 հազարից ավելի անճշտություններ և կարծիք հայտնեց, թե դժվար է ասել՝ ով է առավել շատ ձայներ հավաքել, հիշատակելով, որ 96-ին անճշտությունների թիվը ընդամենը կազմում էր 658: Պրն Շահնազարյանը հայտարարեց, որ եթե այդ թվերը կամ «որոշ փոփոխությամբ» ԿԸՀ ներկայացնի իբրև վերջնական պաշտոնական արդյունք, ապա ինքը կբողոքարկի Սահմանադրական դատարան:

Ի դեպ, ի տարբերություն թեկնածուների միահամուռ հայտարարության, այս անգամ Շահնազարյանն առայժմ միայն ինքն է դիմելու ՍԴ, հավանաբար ուղենիշ հանդիսանալու մյուս թեկնածուների համար ևս: Նա մտահոգված նշեց, որ կա դեպքերի որոշակի զարգացում, ըստ որի Հայաստանին սպառնում է իրավական քաոս, որից այն կողմ դիկտատուրայի հաստատում կլինի:

Խոսելով կայունության անհրաժեշտությունից, նա ուրախությամբ նշեց, որ այն պահպանվում է նույնիսկ ազգային հեռուստատեսության և «Լրաբերի» ջանքերին հակառակ, գտնելով, որ ապակայունությունն առաջին հերթին տեղեկատվության բացակայությունն ու ապատեղեկատվությունն են: Եվ, քանի որ Շահնազարյանը չի ընդունում ապատեղեկատվությունը, խախտումներն ու այսօրինակ քայլերը, ապա հետաքրքիր էր իմանալ, թե չի՞ գտնում, որ իր նախընտրական բոլոր քարոզչություններում և մասնավորապես մարտի 15-ի հեռուստաելույթում ընտրողներին թյուրիմացության մեջ գցելու փորձ արեց, հայտարարելով, որ 12-րդ թեկնածու (Ռ. Քոչարյան) չկա: Դավիթ Շահնազարյանը պատասխանեց, թե չգիտի ինչ խախտման մասին է խոսքը, կրկին նշելով, որ Ռոբերտ Քոչարյանի առաջադրմամբ կատարվել է Սահմանադրության կոպիտ խախտում:

Դ. Շահնազարյանը վերջում նշեց, որ ընտրությունների առաջին փուլում, եթե ժողովուրդը հնարավորություն ուներ ընտրություն կատարելու քաղաքական ծրագրերի, զարգացման ուղիների միջև, ապա երկրորդ փուլում ստիպված է լինելու ընտրություն կատարել օրինականության և անօրինականության միջև, որը լինելու է ոչ թե քաղաքական, այլ զուտ իրավական ընտրություն:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Վարչապետի նկատմամբ մեր վստահությունն ու պահանջներն ավելին են

Նախընտրական առաջին փուլում թեկնածուների ծրագրերում ժողովրդի համար խիստ կարևորվում էր այն հանգամանքը, թե որքանո՞վ նախկինում [illegible] կատարողները պատասխանատվության կկանչվեն ըստ էության: Առաջին փուլը հաղթահարածների՝ Ռոբերտ Քոչարյանի և Կարեն Դեմիրճյանի նախընտրական խոստումներում այս երանգը առկա էր: Սակայն իրականում ինչպիսի՞ն կլինեն նրանց գործողությունները, երբ մեկին մրցակիցները հորջորջում էին նոմենկլատուրայի թեկնածու, իսկ մյուսի մասին անթաքույց ասվում էր, որ նրա շնորհիվ կամենում է ասպարեզում մնալ խոսուն լռություն պահպանող «հեռացած» ղեկավարությունը: Իր ասուլիսում Ռ. Քոչարյանը խոստանալով, որ կադրային ընտրությունը կատարվելու է արհեստավարժության սկզբունքով, և վարչական բուրգը դադարելու է այդպիսին լինելուց, պատասխանեց, որ իր հետևում կանգնած ուժերը, այդ թվում կուսակցությունները, երբևէ առիթ չեն տալիս մտածելու, թե ինքը նոմենկլատուրայի ներկայացուցիչն է: Պրն վարչապետն իր զայրույթն արտահայտելով այդ բնագավառի մի շարք ներկայացուցիչների «շնորհիվ» կատարված ընտրական օրինախախտումների վերաբերյալ, նկատել տվեց, թե դրանց հեղինակները կստանան իրենց արժանի պատիժը: Մասնավորապես շեշտվեց Երևանի Աջափնյակ թաղամասը, որտեղ, ինչպես հայտնի է, Աշոտ Աղաբաբյանը «փնթի» գործ էր արել: Պատասխանատվության կոչելու գայթակղիչ ուրվագիծը, սակայն, կարող է անհետանալ, եթե «խոշոր միավորների» նկատմամբ հաշվեհարդարը դառնա ընդամենը աղմկոտ ծածկոց: Վարչապետի, հետագայում հնարավոր նախագահի նկատմամբ մեր վստահությունը և պահանջներն ավելին են: Անաղարտ երկիր տեսնելու ցանկությամբ պայմանավորված մեր հարցադրումը սակայն դժվար իրագործելի է: Այդ առումով դժվար է փոխարինողներ գտնել: Չազիվ թե գտնվեն այդքան մարդիկ, որ պատեհապաշտ չեն կամ ինչ-որ սանդղակում չեն կորցնում հիշյալ հասկությունը: Այնուամենայնիվ նրանք կան: Բայց ցավալի է, որ մի շարք կադրերի, իր «թիկնախմբի» մասին բամփանգիկ որոշ ակնարկներ վարչապետը ներբորեն ետ է մղում: Ամեն դեպքում, թեկուզ, թավշյա հեղափոխությունից հետո, ժողովուրդը ցանկանում է տեսնել ոչ միայն արհեստավարժ, այլև պարկեշտ մարդկանց: Միգուցե «մաքրագործումը» այս պահին անպատեհ է: Կուզենայինք այդպես լիներ, թեպետ մեր մեկ այլ հարցի, մասնավորապես զանգվածային լրատվամիջոցներով նախընտրական գովազդի չափազանցության վնասակարության վերաբերյալ, նրա պատասխանը՝ «Իսկ ո՞ր թեկնածուին չեն գովում», մի քիչ մտահոգվելու առիթ է տալիս, որ գովասանքի թևերը կարող են նրան էլ հասցնել այնտեղ, որտեղից մյուսներն այլևս չեն երևում: Որտեղ «ձեռքերին մանուշակներ են, և ոտքերին շուշաններ», և որտեղ մեր հոգսերը ժամանակավրեպ, անցյալին պատկանող բաներ կարող են թվալ: Այդ վտանգի զգացողությունը «ընտրազանգված» կոչվածի մեջ հարուցում է որոշ թերահավատություն:

ԼՈՌԻՍ ԳԱԼՍՅԱՆ

ՀԴԿ-ն կատարել է քաղաքական ընտրություն

Որոշելով սատարել Ռոբերտ Քոչարյանին

ՀԴԿ նախագահ Արամ Սարգսյանը երեկ կուսակցության գրասենյակում ունեցած մամուլի ասուլիսում լրագրողներին հայտարարեց, որ ուրբաթ օրը կուսակցության կենտրոնական խորհուրդը քննարկել է նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում որդեգրելիք դիրքորոշումը և «կատարել է քաղաքական ընտրություն, որոշելով սատարել Ռոբերտ Քոչարյանին»: Դրվատանքի խոսք ասելով նրա մրցակից Կարեն Դեմիրճյանի հասցեին և նշելով նրա նախկին վաստակը, ՀԴԿ նախագահը անընդունելի համարեց, երբ քարոզարշավում պաշտպանելով մեկին փորձ է արվում մյուսին ներկայացնել «համարյա թե որպես այս ժողովրդի թշնամի»: Արամ Սարգսյանը կարծիք հայտնեց, որ մեր հասարակության համար ցանկալի կլիներ Քոչարյան-Դեմիրճյան հետագա համագործակցությունը անկախ ընտրությունների ելքից:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Արամ Սարգսյանն ընդգծեց, որ ինքը բանակցել է վարչապետի հետ զուտ ծրագրային ընդհանրությունների հարցի շուրջ և առնվազն երեք-չորս բնագավառում տեսակետների համընկնում կա: «Այլ կարգի համագործակցություն մենք չենք ունեցել», ասաց ՀԴԿ նախագահը ի պատասխան այն հարցի, թե իրեն ի՞նչ պաշտոն է առաջարկվելու: Մեկ այլ հարցի առթիվ Արամ Սարգսյանը պարզաբանեց, որ իրենց պաշտպանությունը «չի կրել կուսակցական բնույթ, կուսակցական կառույցներն իրենց կարողությունների սահմաններում գործնական աշխատանք կտանեն»: Ընտրությունների առաջին փուլից առաջ Սիլվա Կապուտիկյանի հայտնի ելույթի առթիվ Արամ Սարգսյանը նշեց, որ բանաստեղծուհին իրենց համար նախ և առաջ «ազգային մեծություն է և ազատ է արտահայտելու սեփական կարծիքը»: Ի հավելումն, նա ճշտելով ավելացրեց, որ Սիլվա Կապուտիկյանը կենտրոնական խորհրդի 60 անդամներից մեկն է, իսկ խորհուրդը «ընդունել է քաղաքական որոշում ձայների մեծամասնությամբ»: Ի դեպ, կարևոր է նաև այն հանգամանքը, որ «ի տարբերություն բոլոր մյուսների մենք իրոք դեմոկրատական կուսակցություն ենք, մեզ մոտ փոքրամասնությունը կանոնադրական իրավունք ունի մեծամասնության որոշումը չկատարելու, սակայն խոչընդոտելու իրավունք չունի»:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՍԱԿՅԱՆ

Հայաստանի ազգային կոմիտեի գրասենյակ Վանաձորում

Տեղի ունեցավ Հելսինկիի քաղաքացիական համաժողովի Հայաստանի ազգային կոմիտեի (ՀԱԿ) Վանաձորի գրասենյակի շնորհանդեսը: Կոմիտեի նախագահ Անահիտ Բայանդուրը, աշխատակիցները ներկայացրին ՀԱԿ-ի նպատակները, մասնավորապես նշելով տարածաշրջանում հոգեբանական բարենպաստ դաշտի ստեղծումը ղարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ կարգավորման համար: ՀԱԿ-ի գործընկերներն են Դանիայի և Մեծ Բրիտանիայի Հելսինկիի քաղաքացիական համաժողովի ազգային կոմիտեները: ՀԱԿ-ի ծրագրի իրագործումը կտևի 15 ամիս: ՀՀ-ի չորս քաղաքներում՝ Կապանում, Իջևանում, Չարենցավանում և Վանաձորում կկազմակերպվեն հանդիպումներ, սեմինարներ և այլ միջոցառումներ: Տեղեկացվեց, որ գրասենյակում կլինեն նաև, այսպես կոչված «թիրախային խմբեր», որոնք կաշխատեն կանանց և երիտասարդության հետ: Վանաձորյան գրասենյակի հիմնադրումը ողջունեցին քաղաքապետ Անդրանիկ Հարությունյանը, քաղաքապետարանի աշխատակիցների գործերի հանձնաժողովի գլխավոր մասնագետ Լեոնիդ Գևորգյանը և այլք:

[illegible]
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

[illegible] գործի մեջ

«Պետական միջոցներով ծավալուն բնակարանային շինարարության իրականացում, 2001 թվականին բնակարանային խնդրի վերջնական լուծման ապահովում...»:

Սա է, մասնավորապես, նշված ՀՀ նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագրում որպես «աղետի գոտի» հասկացությունից ձերբազատվելու գրավականներից մեկը:

Էլի՞ մի խոստում, որպես փրկարար դարման աղետի գոտու բորբոքված վերքերին: Քանիսն են սարեր խոստացել, բայց արի ու տես, գնացել են, ընտրվել, պաշտոններ գրավել ու... մոռացել, թե ինչ գնով, ինչ խոստումների հաշվին են կորզել պաշտոն ու դիրք ապահովող ընտրողների ձայները:

նախագահի հրամանը անցյալ տարվա հուլիսյան այն օրը, երբ վարչապետի ձեռնարկած ջանքերի շնորհիվ Ռուսաստանի Դաշնությունը տրամադրեց Հայաստանին աղետի գոտուն նպատակաուղղված վարկային գումարի մնացորդն ամբողջովին, եւ հենց նույն օրը ձեռնարկության նախագահ պարոն Հարությունյանին հանձնվեց վճարման հանձնարարագիրը ողջ գումարի չափով:

«Դա երկու նավ շինանյութ էր, ամեն մի նավը 2000 տոննա տարողությամբ», ասում էր Լեւոն Հարությունյանը:

Միգուցե վարկային այդ ներդրումը ինքնըստինքյան շատ ծավալուն չէ, եթե հաշվի առնենք մի կողմից ռուբլու եւ ԱՄՆ-ի տարադրամի փոխարժեքը, իսկ մյուս աղետի գոտում առկա ահռելի խնդիրները: Սակայն նկատի ունենալով երկար տարիներ

Հարությունյանը ականատես եղավ վարչապետի եւս մի հաջողության: Աղետի 10-ամյա վերքերը բուժելու նպատակով Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքաշինության նախարարությունը հատկացրեց Հայաստանին շինանյութերի մի նոր քանակ 3000 տոննա ամրան, 100000 քմ շինապակի, 257000 գծամետր մետաղյա խողովակներ եւ 70 կմ տարբեր տրամագծի կաբել: Եվ մեր իրականության համար անսովոր մի փաստ. արդեն իսկ մի քանի օրվա ընթացքում ամբողջ շինանյութը տեղափոխվեց Ռուսաստանի Դաշնության նավահանգիստները Հայաստան ուղարկելու համար:

Նախընտրական փուլի շիկացած քաղաքական պայքարի մթնոլորտում կարծես թե քչերը իրազեկ եղան եւ ըստ արժանվույն գնահատեցին եւս մի շատ կարեւոր իրադարձություն.

վարչապետը կայացրեց մի շատ օգտակար որոշում: Որպեսզի ժամանակի կորուստ տեղի չունենա 8 մլն դոլարի վերադարձնելու բարդ արարողության պատճառով, շինանյութերի տեղափոխումը Հայաստան կատարվի հանրապետությանը տրամադրված այլ վարկային միջոցների հաշվին, հետագայում ծախսված գումարը վերականգնելու պայմանով: Այսպիսով հնարավորություն ընձեռվեց արդեն իսկ ապրիլի վերջին շինանյութը հասցնել Հայաստան եւ ժամանակին ավարտել ընթացիկ տարվա համար նախատեսված բնակարանային շինարարության ողջ ծավալը: Հակառակ դեպքում, ծրագիրը կմնար թղթի վրա, քանի որ Հայաստանում խիստ բացակայում են շինանյութերի եւ կաբելների այդ տեսակները:

Եւս մի կնճռոտ հարց. դեռ ԽՍՀՄ-

պես պետբյուջեի ժամանակավոր առողջացման կամ թե աղետի գոտու հանդեպ քմահաճ ուշադրության արգասիք: Ոչ, խոսքը գնում է աղետի գոտու հանդեպ նոր քաղաքականության դրսեւորման մասին: Դրա վառ ապացույցն է մի ուրիշ «խոսող» փաստ: Այսպես, օրինակ, վեց նոր օբյեկտների շինարարության կապալառուներին որոշման նպատակով վաղօրոք հայտարարվեց մրցույթ: Սակայն արդեն մարտի առաջին տասնօրյակում «Շիրակինվեստբանկում» կուտակվեցին ֆինանսական միջոցներ շինարարություն սկսելու համար անհրաժեշտ կանխավճարի չափով: Սրանով իսկ մրցույթը հաղթող կապալառու շինկազմակերպությանը հնարավորություն տրվեց անհապաղ գործի անցնելու եւ լավագույնս օգտագործելու շինարարության համար նպատակավոր տարվա

Ձերբազատվել «աղետի գոտի» հասկացությունից

Նախընտրական այս թեժ մթնոլորտում գրեթե աննկատ անցավ մի հանգամանք եւս լրացավ Ռոբերտ Քոչարյանի վարչապետ նշանակման տարելիցը: Ուրիշ ավելի «խաղաղ» պայմաններում ԶԼՄ-ները արդեն իսկ ստեղծված ավանդույթի համաձայն կհրավիրվեին վարչապետի կողմից մամլո ասուլիսի, ուր Ռոբերտ Քոչարյանը կընդհանրացներ իր ու կառավարության մեկ տարվա արած-չարածը, մասնանշելով գործունեության կարեւոր ուղղությունները մոտ ապագայում: Սակայն, նախընտրական ժամանակները վարչապետական ասուլիսների համար չեն: Ուստի ներկայացնեմ իմ տպավորությունները, որոնք, երեւի թե, կընդորոշեն վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքի ու գործի միասնությունը անցած մեկ տարվա ընթացքում, թեկուզ աղետի գոտու վերականգնման կապակցությամբ:

Մոտավորապես այսպիսին էին գյումրեցիների մտորումները իմ կարճ այցելության ժամանակ: Սակայն ո՞ւմ կմեղադրես անտեղի չարության մեջ, եթե այսօր էլ աչքի են զարնում աղետյալ քաղաքի ավերակները:

Հիշո՞ւմ եք ՀՀՇ-ի հայտնի կարգախոսը. «Մեր տունը կկառուցենք մեր ձեռքերով»: Մեծ հաջողությամբ դուրս վանելով աղետի գոտուց ռուսների, բելառուսների, ուկրաինացիների եւ այլոց շինարարական կազմակերպությունները, զարմանալի արագությամբ ցաք ու ցրիվ անելով նրանց թողած շինարարքավորումները, մեքենաները եւ ընդհանրապես [illegible] թյան տվեցին եւ սեփական կոչը, եւ աղետի գոտու աղետյալ մարդկանց տաժանակիր առօրյան:

Սակայն ճշտեմ. աղետի գոտին հպանցիկ արծարծվում էր տարբեր մակարդակի ընտրությունների նախօրյակին, որպեսզի մոռացության տրվի հենց ընտրությունների ավարտից հետո: Քանի որ մոռացության համար կար գերազանց պատրվակ. հանրապետության բյուջեն սնանկ է, շրջափակումը ամուր, իսկ հոգսերը շատ:

Այս անգամ երկաթյա փաստարկը, կարծես, կորցնելու է իր գերբնական ուժը: Եվ թերահավատությունը ժխտվում է ոչ թե ՀՀ նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագրում զետեղված բարի նպատակների շնորհիվ, այլ նրա վարչապետության եւ նախագահի պաշտոնակատարության չափազանց կարճ ժամանակում կատարված գործերով, որոնք ի վիճակի են հուսալի հիմք ստեղծել նպատակը ծրագրում նշված ժամանակին իրագործելու համար:

Համոզմունքը եկավ Գյումրիում, Ռուսաստանի Դաշնության «Հայուրալսիբիրշին» պետական ձեռնարկության նախագահ Լեւոն Հարությունյանի հետ կայացած զրույցի ընթացքում, քանի որ...

Իհարկե, անցյալի պատկերը ոգեւորիչ չէր: 1994 թվականին Ռուսաստանի Դաշնության կողմից Հայաստանին նախատեսվել էր տրամադրել վարկ 110 մլրդ ռուբլի ընդհանուր գումարով, որից 10 մլրդ ռուբլին առանձին տողով աղետի գոտու վերականգնման համար շինանյութեր ձեռք բերելու նպատակով: Մինչ Ռոբերտ Քոչարյանի վարչապետությունը այդ 10 մլրդ ռուբլուց Հայաստանին փաստացի տրամադրվել էր 4,6 մլրդ ռուբլի, այնուհանդերձ նշված գումարից կոպեկ անգամ աղետի գոտու վերականգնմանը չի տրամադրվել:

Կարելի է պատկերացնել «Հայուրալսիբիրշին» պետձեռնարկության

շարունակվող պետբյուջեի անտարբեր վերաբերմունքը, պարոն Հարությունյանը սպասածը համարում է մեծ բարիք աղետի գոտու համար: Գյումրեցի շինարարին կարելի է հասկանալ: Վարկային գումարով ներկրվել է 53 հազար քմ շինապակի, 180000 գծամետր տարբեր տրամաչափի մետաղյա խողովակ, [illegible] տոննա էլեկտրոդներ եւ 1000 տոննա մետաղական ամրան: Եվ այդ ամենը նրա հաշվին, որ ներկրվածի արժեքը 50-60 տոկոս ցածր է Հայաստանում նմանատեսակ ապրանքների գնից:

Ինչպես ասացի, գումարը տրամադրվեց հուլիսին, չնայած դրան, ներկրվածի շնորհիվ «Հայուրալսիբիրշին»-ը անցյալ տարվա տվյալներով հանձնեց շահագործման 16000 քմ բնակելի տարածք: Հաշվի առնենք 1991 թվականից ի վեր այս ծավալով առաջին անգամ էր շինանյութ ներկրվում աղետի գոտի:

Հաշվենք նաեւ, թե ինչքան նոր բնակարանամուտ կտոնվեր Գյումրիում, եթե Ռուսաստանի Դաշնության կողմից նախատեսված վարկի ողջ գումարը ժամանակին եւ նպատակային օգտագործվեր աղետի գոտու վերականգնման համար: Չէ որ շինանյութերի եւ շինմոնտաժային աշխատանքների արժեքը 1991-1995 թվականներին շատ ավելի էժան էր...

Ինչո՞ւ նախորդ կառավարությունները աղետի գոտուն հասցեագրված վարկը ժամանակին չստացան եւ նպատակային չօգտագործեցին: Միգուցե այս պարագայում բոլոր նախորդ պետական այրերը համապատասխան բացատրություններ կգտնեն: Սակայն ինչպիսին էլ լինեն նրանց փաստարկները, իրողությունը մեկն է. ներկայիս վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը դեռ հունիսին եւ առանց շեփորահարելու լուծեց աղետի գոտու համար մի շատ ծավալուն, շատ կարեւոր հարց՝ Ռուսաստանի Դաշնության վարկային գումարները ստանալու եւ աղետի գոտուն տրամադրելու: Եվ ինչքան էլ ծանր էր բյուջեի վիճակը, վարկը խիստ ծառայեց իր նպատակին՝ աղետի գոտու վերականգնմանը:

Ի դեպ, ներկա գտնվելով Մոսկվայում նաեւ այն օրերին, երբ այնտեղ էր ժամանել Հայաստանի կառավարությունը ԱՊՀ բարձր մակարդակի հանդիպմանը մասնակցելու, Լեւոն

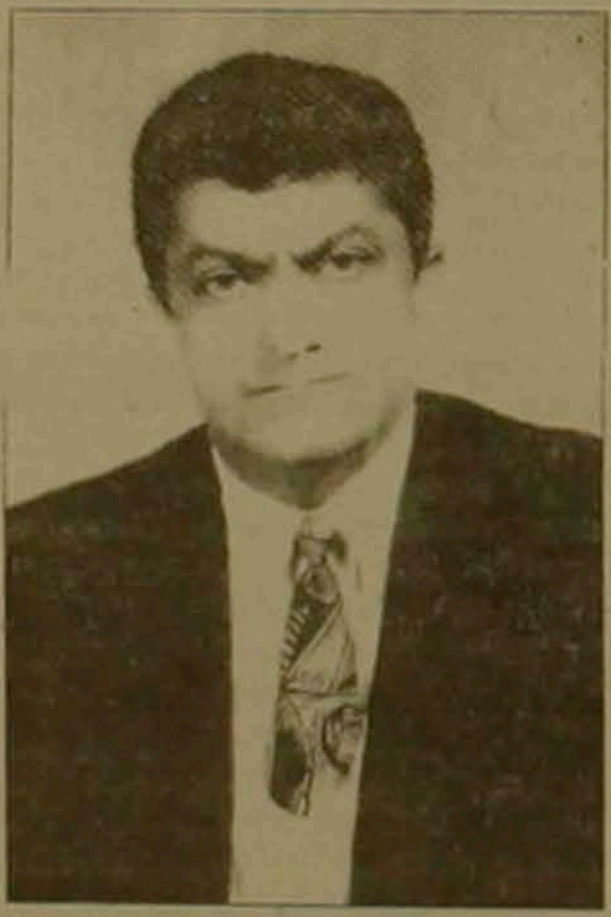

ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հանձնարարությամբ ֆինանսների նախարար Արմեն Դարբինյանը Մոսկվա կատարած այցի շրջանակներում մարտի 5-ին հանդիպեց Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսների նախարար պրն Զադոռնովի հետ: Հանդիպումը նվիրված էր երկրորդ կարեւոր հարցին՝ վերադարձնել Հայաստանին, ավելի ստույգ աղետի գոտուն դեռ 1989 թվին միջազգային հանրության կողմից կատարված հանգանակությունները, որոնք կենտրոնացված կերպով կուտակվել էին Մոսկվայում, բանկային հաշիվներում եւ սառեցվել ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո:

Հանգանակությունների ընդհանուր գումարը համարժեք է 8 մլն ամերիկյան դոլարի: Ոգեւորում է այն փաստը, որ կառավարությանը հաջողվեց ստանալ ռուսական կողմի համաձայնությունը:

Հենց այդ գումարից էլ, պրն Հարությունյանի վկայությամբ, պետք է վճարվի Հայաստան ներկրվող շինանյութերի տեղափոխման արժեքը: Սակայն վարչապետը անհրաժեշտ է համարում աղետի գոտու այս տարվա վերականգնողական աշխատանքները սկսել անհապաղ, եղանակի առաջին իսկ թելադրանքով: Ուստի, Երեւան ժամանելուն պես, մարտի 8-ին, նա մեկնեց Գյումրի, եղավ շինհրապարակներում, ուր հանգամանալից զրույցներ ունեցավ գյումրեցի շինարարների հետ: Մասնավորապես Լեւոն Հարությունյանի առաջարկով

ի ժամանակներից մինչեւ 1994 թ. Հայաստանում գործում էր հետեւյալ կարգը. շահագործման հանձնված բնակարանների 20 տոկոսը տրվում էր շինկազմակերպությունների տնօրինությանը՝ շինարարներին բնակարան տրամադրելու համար: Վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը այդ ցուցանիշը 1994 թ. կրճատեց՝ թողնելով 10 տոկոս, իսկ 1995 թ. նոյեմբերից ընդհանրապես վերացրեց, մասնավորապես աղետի գոտում տեղիք տալով անհանդուրժելի եւ անբարո մի իրավիճակի՝ կառուցելով բնակարաններ, մինչդեռ շինարարները շարունակում էին ապրել տնակներում եւ «վագոնչիկներում»:

Պարզ է, շինարարներն անընդմեջ բողոքարկում էին կառավարության այն անմարդկային որոշումը: Բայց, ինչպես ասում են, ասողին լսող է պետք: Այսօր հարցը, կարծես թե, լուծում է ստանում: Ըստ Լեւոն Հարությունյանի, նախապատրաստվում է կառավարության որոշում, որի համաձայն պետպատվերով շահագործման հանձնած բնակարանների 10 տոկոսը կտրվի շինկազմակերպություններին անօթեւան շինարարների բնակարաններով ապահովելու համար:

Հաշվարկները ապացուցում են նախաձեռնության իմաստը: Միայն «Հայուրալսիբիրշինը» այս տարի Գյումրի եւ Սպիտակ քաղաքներում պետք է շահագործման հանձնի 50.000 քմ բնակելի տարածություն, որից 10 տոկոսը, այսինքն 5000 քմ կտրամադրվի շինարարներին: Սա 100 բնակարան է: Այսինքն մինչեւ 2001 թվականը «Հայուրալսիբիրշին» ձեռնարկության բոլոր անօթեւան աշխատավորները կապահովվեն նոր բնակարաններով:

Աշխատատեղից եւ բնակարանից զատ, ինչպես հայտնի է, աղետի գոտու բնակչության ապրելակերպը բարելավելու համար կարեւորվում է եկամտի հարցը: Կարծես թե այս բնագավառում էլ դրական միտումներ են նշմարվում: Եթե մինչեւ Քոչարյանը պետությունը 6-9 ամիսը մեկ էր վճարում աշխատավարձ, ապա 1997 թ. վճարումները կարգավորվեցին: Ուշացումներ, իհարկե, կան, սակայն ժամկետը 5 օրից ավելին չէ:

Աշխատավարձի կանոնավոր վճարումները չի կարելի դիտել որ-

ամիսները:

Պետբյուջեի նմանօրինակ պարկեշտ համագործակցությունը շինարարական կազմակերպությունների հետ պրն Հարությունյանը գնահատում է որպես կարեւորագույն գործոն աղետի գոտու վերականգնման գործընթացում: Երեւի այն պարզ պատճառով, որ «Հայուրալսիբիրշինը», ինչպես ասում են, իր կաշվի վրա է զգացել պետության կամայականությունների աղետալի հետեւանքները: Մի կոնկրետ փաստ. դեռ 1994 թ. պետբյուջեն պարտք էր մնացել «Հայուրալսիբիրշին» ձեռնարկությանը 83,6 մլն դրամ, այդպես էլ չվճարելով [illegible] տարվա շինմոնտաժային աշխատանքները Սպիտակի տարածքում (խոսքը Չրաշենի միջնակարգ դպրոցի եւ մի քանի բնակելի շենքերի շինարարության մասին է): Չնայած նամակների մեծ խուրձին թե Ռուսաստանի Դաշնության նախարարություններից, եւ թե «Հայուրալսիբիրշին» ձեռնարկությունից, պարտքն այդպես էլ չվճարվեց: Ի դեպ, եւ ՀՀ կառավարությունը, եւ ֆինանսների նախարարությունը տալիս էին մեկ հակիրճ պատասխան. «Պարտքը կմարվի միջոցների առկայության դեպքում»:

Քանի որ միջոցներ այդպես էլ չհայթայթվեց, ձեռնարկությունն ընկավ ծանր ֆինանսական կացության մեջ՝ իր հերթին գոյացնելով ապառք նույն բյուջեին: Այսօր խոսքը 90 մլն դրամի մասին է, այն դեպքում, երբ ապառքի մայր գումարը կազմում էր 14 մլն դրամ:

Պետության եւ ձեռնարկության փոխադարձ պարտավորությունների այս թերացման մասին պրն Հարությունյանը տեղեկացրել է վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանին, ինչպես նաեւ ֆինանսների նախարար Արմեն Դարբինյանին 1997 թ. սեպտեմբերին: Պատասխան միջոցներ ձեռնարկվեցին անհապաղ: Այսինքն ձեռնարկություն ժամանեցին նախարարության ներկայացուցիչները, նախարարությունում հրավիրվեց խորհրդակցություն ձեռնարկության եւ բյուջեի պարտքերի փոխադարձ հաշվանցման վերաբերյալ:

Դրա բարի հետեւանքը մեկը կլինի. «Հայուրալսիբիրշին» ձեռնարկության հազարից ավելի շինարարական կոլեկտիվը դուրս կգա ֆինանսական սնանկ վիճակից եւ, ունենալով անհրաժեշտ աշխատուժ, շինանյութ, նյութական միջոցներ, կաշխատի ողջ կարողությամբ:

Կրկնեմ, նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանը նախատեսել է ձերբազատել հանրապետությունը «աղետի գոտի» հասկացությունից:

Ո՞նց չհավատանք նրան:

ՍԱՄՎԵԼ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԻՐԱՆ

Հայաստանի գարունը թող տեւական լինի

Ողջույնի խոսք Նովրուզի տոնի առթիվ

Այսօր, արեգակնային 1377 թվականի առաջին օրը, Իրանի Ամանորն է: Այսօր, Նովրուզի կապակցությամբ շնորհավորում եմ Իրանին, իրանցիներին եւ աշխարհի բոլոր բարի կամեցող, աշխատասեր եւ առաքինի ժողովուրդներին: Այս օրը արհավիրք տեսած եւ ցրտահարված բնության զարթոնքի օրն է, այն բնության, որը հազարավոր անգամներ ճաշակել է այս բոլորը եւ լավ օրերի հույսով դիմագրավել աստվածային ճակատագիրը՝ ձյունը, փոթորիկը, ցուրտը, ժամանակավոր աղետն ու չքավորությունը: Այս օրը լի է հասարակական մեծ դասերով: Գարնանամուտը եւ առավել եւս գարնանամուտի հույսը համարվում է բնության մեծ դասը: Բնությունը մեզ սովորեցնում է, որ եթե իրական եւ փորձված հույսով

ենք տոգորված, ապա դժվարություններին դիմանալը տրամաբանական է եւ խելացի: Սակայն բնության ձմռան եւ սոցիալական ձմռան, բնության գարնան եւ սոցիալական գարնան տարբերակումը համարվում է բնության մյուս մեծ դասը: Բնությունը օրերի պտույտը այնպես է տնօրինել, որ գարունը կարճատեւ լինի, իսկ ձմեռը վերադառնալի: Բայց եթե չգնահատենք սոցիալական գարունները, եթե չլինենք գարնան իրական արժեքների պահապանը, ոչ միայն սոցիալական ձմռան վերադարձը անխուսափելի կլինի, այլեւ նախկինից առավել երկարաձիգ, անցյալից առավել կործանարար եւ երեկվանից ավելի սոսկալի է լինելու:

Հոգու եւ մարմնի նորացման այսպիսի օրվա ընտրության հարցում մեր պապերի խելամտությունն է, որ այս ընտրությամբ երկու [illegible] ժամանակի պտույտը, ապա տարբերակել բնության եւ մարդկության փորձառությունը: Ուստի տեղին եմ համարում հիշատակել 1376 թվականին Իրանի ձեռք բերած ազգային մեծ փորձառությունը: Անցյալ տարի Իրանի պատերազմ տեսած եւ դժվարություններ ճաշակած ժողովրդի ջանքերով, ի վերջո նախագահական ընտրություններին երկրում կրկին ծագեց ժողովրդավարության գարունը, հենվելով Բարձրյալին հաստատվեց օրենքի, զարգացման եւ առաջընթացի գերիշխանություն: Այս խորը սոցիալական շարժման գարնանային ուղերձը՝ խաղաղություն, բարեկամություն, եղբայրություն, ազգերի եւ քաղաքակրթությունների միջեւ երկխոսություն եւ ծանր փորձություններից դասեր քաղելն էր: Այն լավագույնս ապացուցեց, որ սոցիալական դժվարությունների հանդուրժումն իր հետ բերում է հոգեզմայլ գարուններ, որը Հայաստանի բարեգութ, խաղաղասեր, արվեստասեր եւ աստվածասեր ժողովրդի համար եւս դաս հանդիսանալով, նրանց նախազգուշացնում է, որ այժմ գարնան հերթն է՝ նոր օրվա, ծաղկման օրվա, եւ աստվածային բարիքները ողջունելու օրն է: Այն ձմեռների արգելափակման օրն է, որոնք ցանկացած հեղափոխության եւ սոցիալական շարժումների ժամանակ, հնարավոր է, վերադարձի առիթ գտնեն: Ձմեռներ, որոնք պարգեւելով պատերազմներ, արյան առվակներ են հեղեղում, իսկ երիտասարդներին կյանքի դասեր տալու փոխարեն, մահվան փորձության են ենթարկում:

Մենք Իրանի եւ Հայաստանի երկու ժողովուրդներս, ունենալով մշակութային հնամենի կապեր, պետք է ներկա փորձություններին եւս լինենք ոչ միայն կողք-կողքի, այլեւ սովորենք միմյանցից եւ սովորեցնենք միմյանց: Հարկավոր է դասեր քաղել ձմռանից եւ գարնան ծաղկմանը օգտվել այդ դասերից: Մեր երկու ժողովուրդների գարնանամուտն է, հաղթահարել ենք դժվարություններ, եւ չպետք է կրկին փորձության ենթարկել: Պետք է սովորենք, թե հասարակական գարունը մեզանից պահանջում է պայծառամտություն, խելամտություն, խելացիություն եւ մերժում այնպիսի մտքերի, որոնք առաջացնում են կեղծ հուզումներ, եւ ստոր ու ոչ մարդկային ընչաքաղցության պատճառով իրենց խաղաղ են դարձնում ժողովուրդներին: Այո, հասարակական գարունը, բնության գարնան նման հեշտությամբ եւ ճակատագրի կամեցողությամբ չի վերադառնում, ուստի պահպանենք այն, եւ գնահատենք անկախ մտածողության ու որոշում կայացնելու բարիքը, որպեսզի գարնան պարգեւները մեզ հասու լինեն:

Կրկին ցանկանում եմ, որ Հայաստանի գարունը տեւական լինի եւ նոր տարվա շեմին այս հինավուրց երկրի նորացումը շարունակվի: Ցանկանում եմ, որ Հայաստանի ժողովրդի յուրահատուկ խելամտությունն ու խորաթափանցությունը, ինչպես նաեւ Իրանի նախագահական ընտրությունների լիակատար իրազեկությունը նպաստեն ազատ Հայաստանի գեղեցիկ գարնան հարատեւությանը: Հարկավոր է մերժել հուզումնալից մտքերը, կեղծ հույսերը եւ վարկաբեկել այն պիղծ մտքերը, որոնք յուրաքանչյուր հասարակության մեջ իրենց թույլ են տալիս խաղալ ազգերի ճակատագրի հետ, եւ նվիրել Հայաստանի խաղաղասեր, արվեստասեր, տաղանդավոր եւ աստվածապաշտ ժողովրդին իրական գարուն: Մենք ձեզ հետ միասին եւ ուս-ուսի առավել քան երբեւէ պատրաստ ենք նման գարնան գալստյան համար: Թող որ այդպես լինի եւ երկու երկրների գարունը հարատեւի:

Հայաստանի Հանրապետությունում
Իրանի Իսլամական Հանրապետության
արտակարգ եւ լիազոր դեսպան
ՀԱՄԻԴՌԵԶԱ ՆԻԿՔԱՐ

ԹԵԺ ԿԵՏԵՐ

Միջազգային դիվանագիտությունը փորձում է համախմբել ջանքերը

Հռոմից Բելգրադ եւ Փարիզից Լոնդոն միջազգային դիվանագիտությունը փորձում է համախմբել ջանքերը Կոսովոյի առթիվ: Սակայն երաշխիք չկա, թե չի կրկնվի արդեն ծանոթ սցենարը. պառակտում, իներտություն եւ անզորություն: Մարտի 9-ին Լոնդոնում նախկին Հարավսլավիայի խնդրով զբաղվող «Շփման խմբի» արտգործնախարարների արտահերթ նստաշրջանում ամերիկացիները առաջարկեցին ուժեղացնել Բելգրադի դեմ ուղղված տնտեսական պատժամիջոցները: Սլոբոդան Միլոշեւիչը «պետք է վճարի Կոսովոյում իր արարքների գինը», հայտարարեց ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը: «Շփման խմբի» վեց երկրների տարաձայնությունները շարունակվում են: Ամերիկացիները կասկածում են, թե Ֆրանսիան, Իտալիան եւ նույնիսկ Մեծ Բրիտանիան իրոք ուզում են ճնշումն ուժեղացնել Բելգրադի վրա: Իսկ Ռուսաստանը հրապարակավ մերժեց Կոսովոյի գործը ՄԱԿ-ում քննարկելու Գերմանիայի առաջարկը: ԱՄՆ-ի դիրքորոշումն անգամ երկիմաստ է. սկզբում ամերիկացիները կարծես աչք էին փակել Կոսովոյի դեպքերի վրա, ապա Սլոբոդան Միլոշեւիչին սպառնացել էին ռազմական հակահարված տալ եւ, ի վերջո, մեղմացրել էին Մադլեն Օլբրայթի պահանջած պատժամիջոցները:

Եվրոպացիները լավ են գիտակցում Կոսովոյից բխող վտանգը: 90-ական թթ. սկզբներից Կոսովոյի ճգնաժամը կարծես թե մթագնվեց Հարավսլավիայի տարածքում բռնկված տարբեր պատերազմների թոհուբոհում: Ներկայումս 90 տոկոսով ալբանացիներով բնակեցված սերբական այդ մարզի ճակատագիրը նույնիսկ [illegible] համաձայնագրերում, որոնք 1995 թ. խախուտ հաշտություն հաստատեցին նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: Սակայն եվրոպացի դիվանագետները հստակորեն կանխազգում էին, որ Կոսովոյում ազգամիջյան հրդեհն ամեն պահի կարող է կրկին բռնկվել:

Դիվանագիտական առումով, Բոսնիայի դեպքը բավական պարզ էր, նշում է «Ֆիգարո» թերթը: Այնտեղից հրդեհի տարածման վտանգը սահմանափակ էր, քանզի նախկին Հարավսլավիայի այդ հանրապետությունը հենց սկզբից շրջապատված էր սերբ, խորվաթ եւ չեռնոգորցի թշնամիներով: Սակայն միջազգային հանրությունը միջամտեց եւ ճանաչեց Բոսնիա-Հերցեգովինայի անկախությունը: Մինչդեռ Կոսովոյի դեպքը ճիշտ հակառակն է: Ոչ ոք՝ ոչ եվրոպացիները, ոչ ամերիկացիները, ոչ էլ, մանավանդ, ռուսները լսել անգամ չեն ուզում հարավսլավական այդ մարզի 1,6 մլն ալբանացիների անկախության կամ ինքնորոշման մասին: Սերբիայի հարավում սահմանների [illegible] «դեյթոնյան խաղաղության» Բոսնիայում մահմեդականների, սերբերի ու խորվաթների խաղաղ գոյակցության թույլ հնարավորությունները: Երբ Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչը Կոսովոյի խնդիրը համարում է զուտ ներքին գործ, «Շփման խմբի» վեց երկրների ներկայացուցիչները նրան փաստորեն չեն առարկում:

Սակայն Կոսովոյի ազգամիջյան հնարավոր բախումների միջազգային արձագանքներն իրոք մտահոգիչ են: Կոսովոյի ալբանացիներն անկայուն Ալբանիայի եւ Մակեդոնիայի իրենց եղբայրներից բաժանված են զուտ խորհրդանշական սահմաններով: Ի տարբերություն Բոսնիայի, Կոսովոն միջնասարածք չէ, այն գտնվում է հենց բեկման գծում: Բելգրադի կարծիքով, Կոսովոյի խնդրի էությունը սերբական ուղղափառության եւ ալբանացի ահաբեկիչների հակամարտությունն է: Սակայն ամբողջ Բալկանյան թերակղզում արդեն լարվածություն է ստեղծվել ուղղափառների եւ մահմեդականների միջեւ:

«Շփման խմբի» հաջորդ հանդիպումը նախատեսված է մարտի 25-ին, իսկ այսօր ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը կխորհրդակցի ՌԴ արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովի հետ:

ԸՍՏ «ՖԻԳԱՐՈՅԻ»

Մերձդնեստր. «Առաջխաղացում» առանց կարգավիճակի

20 ՄԱՐՏ, BBC: Օդեսայում մարտի 20-ին տեղի ունեցավ Ուկրաինայի նախագահ Կուչմայի, Ռուսաստանի վարչապետ Չեռնոմիրդինի, Մոլդովայի նախագահ Լուչինսկու, ինչպես նաեւ չճանաչված Մերձդնեստրյան Հանրապետության առաջնորդ Սմիռնովի հանդիպումը, որը նվիրված էր Մերձդնեստրի հիմնախնդրին եւ, մասնավորապես, այստեղ գտնվող ռուսական 14-րդ բանակի ճակատագրին: Բանակցությունների երեք մասնակցի անհրաժեշտ էր հասնել հաջողության. խորհրդարանական ընտրություններից 2 օր առաջ նախագահ Լուչինսկուն անհրաժեշտ է առաջընթաց Մերձդնեստրի խնդրի կարգավորման հարցում, Ուկրաինայի խորհրդարանական ընտրությունները կկայանան մեկ շաբաթ ավելի ուշ եւ նախագահ Կուչմային չի խանգարի խաղաղարարի դափնին, Ռուսաստանը դիտարկում է հաջողությունը որպես ԱՊՀ-ի էֆեկտիվության ապացույց: Իսկ չճանաչված Մերձդնեստրյան Մոլդովական Հանրապետության առաջնորդ Իգոր Սմիռնովի համար բանակցային «հաջողությունը» նշանակում էր, որ ինքը պետք է զիջի իր հանրապետության իրավասությունների մի մասը: Այդ էր պատճառը, որ նրա երես առ երես հանդիպումը Չեռնոմիրդինի հետ երկու ժամից ավելի տեւեց, իսկ փաստաթղթերի ստորագրման արարողությունը ուշացավ 3 ժամով: Ի վերջո փաստաթղթերը ստորագրվեցին: Դրանցից գլխավորը կոչվում էր «Անվտանգության միջոցառումների եւ վստահության ամրապնդման արձանագրություն», որի ստորագրումը վարչապետ Չեռնոմիրդինը համարեց «կարեւոր քայլ»: Ըստ այդ փաստաթղթի, Քիշնեւն ու Տիրասպոլը հետ են քաշում իրենց զինված միավորումները սահմանագծից, խաղաղարար ուժերը կրճատվում են, վերացվում են հսկողական կետերը ճանապարհներին, մինչեւ մայիսի մեկը պետք է սկսեն գործել Դնեստր գետի 2 կիսաքանդ կամուրջները եւ, վերջապես, Ուկրաինան Մերձդնեստր կուղարկի իր ռազմական դիտորդներին: Որոշակի առաջխաղացում կա նաեւ 14-րդ բանակի սպառազինությունների հարցում: Մասնավորապես, Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւն ասաց լրագրողներին, որ 14-րդ բանակի սպառազինությունների մի մասը դուրս կբերվի Ռուսաստան, իսկ մի մասը կվաճառվի եւ դրանից գոյացած գումարները կօգտագործվեն ռուսական սպաների համար բնակարաններ կառուցելու նպատակով: Ընդ որում ոչ Մերձդնեստրյան Հանրապետությունը եւ ոչ էլ Մոլդովան չեն ստանա ոչ սպառազինություններ, եւ ոչ էլ դրանց վաճառքից գոյացած գումարներ: Ապրիլ ամսին իսկ կվերսկսվի այն ռազմամթերքի ոչնչացումը, որը հնարավոր չէ տանել Ռուսաստան: Այդ առիթով Ուկրաինան ընդառաջեց Ռուսաստանին եւ պարտավորվեց հաստատել չափավոր տարանցման սակագներ, որ ռուսաստանյան ունեցվածքի դուրսբերումը հեշտանա:

Բանակցությունների բոլոր մասնակիցները նշեցին, որ ձեռք է բերվել նկատելի առաջընթաց մերձդնեստրյան հիմնախնդրի կարգավորման հարցում: Սակայն ամենագլխավոր հարցը՝ Մերձդնեստրյան Հանրապետության կարգավիճակը առայժմ մնում է չլուծված:

Քլինթոնի աֆրիկյան շրջագայության նպատակները

ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը մարտի 22-ին Գանայում սկսեց իր աֆրիկյան առաջին շրջագայությունը, որը կտեւի 10 օր: Այդ ընթացքում նա կայցելի նաեւ Ուգանդա, Ռուանդա, Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն, Բոտսվանա եւ Սենեգալ:

Արեւելք-Արեւմուտք առճակատման մեջ Աֆրիկային երկար ժամանակ երկրորդական դեր հատկացնելուց հետո Միացյալ Նահանգներն այսօր ասես վերահայտնագործում է այդ աշխարհամասի կարեւորությունը: Հետաքրքրության աճը պայմանավորված է մեծ մասամբ Բիլ Քլինթոնի դիվանագիտության առեւտրային հակումներով, քանզի մրցակցության ներկա պայմաններում ոչ մի շուկա չի կարող անտեսվել, իսկ Աֆրիկան այժմ գրեթե 700 մլն բնակիչ ունի:

Ներկայումս աֆրիկյան երկրներ ԱՄՆ-ի արտահանումների ընդհանուր գումարը չի գերազանցում 6 մլրդ դոլարից: Թեեւ դա քիչ է, բայց ավելին է, քան արտահանվում է դեպի նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններ:

Ամերիկացիների համար Աֆրիկան նաեւ անկայուն ու վտանգավոր աշխարհամաս է, որտեղ նրանք կարեւոր են համարում ճգնաժամերի հաղթահարումն առանց ամերիկյան ծովային հետեւակայինների կյանքի վտանգման: Այդ դրույթից ելնելով ԱՄՆ-ում մշակվել է «Աֆրիկյան ճգնաժամերի արձագանքման նախաձեռնություն»: Վերջինիս հետ անմիջականորեն կապված է Քլինթոնի սույն շրջագայության երկրորդ նպատակը, այն է՝ Աֆրիկայի որոշ երկրներում (նրանց կամքով եւ միաժամանակ ԱՄՆ-ի ընտրությամբ) կազմակերպել, վարժեցնել ու հանդերձավորել հատուկ գումարտակներ, որոնք ապագայում կկազմեն աֆրիկյան արագ արձագանքման ուժերի կորիզը: Նման հատուկ զորամիավորումներ արդեն իսկ ստեղծվում են Սենեգալում եւ Ուգանդայում, ուր կայցելի Քլինթոնը: «Էքսպրես» հանդեսի տեղեկատվության համաձայն, այդ ուժերի կազմավորման ծրագրում ավելի ուշ ընդգրկվելու են նաեւ Եթովպիան, Մալավին, Մալին եւ Գանան:

Պ. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Թեթեւասլաց ու ազնվափայլ, նրբակերտ ու ոգեղեն, իր յուրաքանչյուր բեմելին նա ապրում էր իր ճշմարիտ կյանքի ամենաճշմարիտ եւ իմաստավորված պահերը՝ պարգեւելով մարդկանց զտարյուն գեղեցկության վայելքը։ Նա տասնյակ տարիներ մի քանի սերնդի երկրպագության առարկան էր, դասական պարարվեստի չգերազանցված խորհրդանիշը։

Գալինա Ուլանովա։ Աշխարհահռչակ ռուս պարուհին իր կյանքի ստեղծագործական բեղուն ճանապարհի ընթացքում կերտեց բազում կերպարներ, որոնք համակված էին ոչ միայն կատարման տեխնիկայի բացառիկ եւ փայլուն վարպետությամբ, այլեւ նրբին ներքին երաժշտականությամբ, կանացի հմայիչ կերպարայնությամբ։ Լինելով հանրաճանաչ պարուհի Ագրիպինա Վագանովայի սանուհին, Գալինա Ուլանովայի խորեոգրաֆիկ ինքնատիպ արվեստը ներառել էր աշխարհահամբավ, գրեթե առասպելային նկարագրի պարուհի Աննա Պավլովայի արվեստի լավագույն ավանդույթները։

Անմահ «Մեռնող կարապը»

Գալինա Ուլանովան սկսեց իր ստեղծագործական ուղին 1928 թ., Լենինգրադի օպերայի եւ բալետի (հետագայում Ս. Կիրովի անվան) թատրոնում։ Եվ ապա 1944-ին հրավիրվեց Մոսկվա, Մեծ թատրոն։ Ահա այստեղից եւ սկիզբ առավ Գալինա Ուլանովայի ստեղծագործական աննախադեպ վերելքը։ Յուրաքանչյուր նոր դերով խորհրդային բալետի երիտասարդ աստղը ունկնդրին նորանոր զանգվածներ էր նվաճում։ Յուրաքանչյուր հյուրախաղով ստիպում էր առավել գերածականներով արծագանքել համաշխարհային մամուլը։ Մի քանի սերունդների հիշատակում անմար մնացին Ուլանովայի ստեղծած բազում կերպարներ Ադանի «Ժիզել», Ասաֆեւի «Բախչիսարայի շատրվանը», Գլազունովի «Ռայմոնդա», Գլիերի «Պղնձե հեծյալը» եւ այլ ու այլ բալետների հմայիչ քնարական հերոսուհիները։ Իսկ ինչ վերաբերում է Պյոտր Չայկովսկու բալետներին, Ուլանովան ոչ միայն միանշանակորեն հռչակվեց մեծ ռուս կոմպոզիտորի բալետների հերոսուհիների անզուգական մարմնավորողը, այլեւ այդ դերակատարումների ոլորտում անվիճելի ավանդույթներ թողեց։

Կատարողական առանձնակի մի ասպարեզ էր Գալինա Ուլանովայի ստեղծագործական կյանքում նրա համերգային ելույթները, որոնց ընթացքում, աշխարհի ցանկացած միջօրեականում, փոքր, թե մեծ բեմում, նրա մարմնավորած «Մեռնող կարապը» խորեոգրաֆիկ համարը (Կամիլ Սեն-Սանսի երաժշտությամբ) բուռն եւ երկարատեւ ծափողջույնների էր արժանանում։ Իսկ եթե այդ բեմականացումը ծրագրում չէր զետեղված, ապա պարտադիրորեն եւ առանց բացառության, մինչեւ դահլիճի որոտընդոստ բացականչություններին եւ աղմկալից ծափերին ի պատասխան, որպես «բիս» չպարեր այն բեմից հեռանալը պարզապես հնարավոր չէր լինում։

Խոսելով Գալինա Ուլանովայի մասին, արդարամիտ չէր լինի չհիշատակել նրա հմուտ մանկավարժ-պարուսույցի ներկայանալի վաստակը խորհրդային բալետի դպրոցի անդաստանում՝ մի շարք մեծաճանաչ, հիանալի պարուհիներ կերտելու գործում. Ելենա Մաքսիմովա, Լիդա Սեմենյակա, Նինա Տիմոֆեեւա եւ շատ ուրիշներ։

Գալինա Ուլանովայի անզուգական արվեստը բարձր է գնահատվել ոչ միայն իրեն երկրպագող բազմազգյա հանդիսականի, այլեւ պետության կողմից։ Բալետի դերասանուհին արժանացել է ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստուհու, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոսուհու (կրկնակի) կոչումներին, Լենինյան, Պետական մրցանակներին (չորս անգամ), պարգեւատրվել է Լենինի երկու եւ չորս այլ շքանշաններով։

Ուշագրավ է, որ Ստոկհոլմի Պարի թանգարանի առջեւ 1983-ին տեղադրվել է Գալինա Ուլանովայի արձանը (քանդակագործ Ե. Յանսոն-Մենգեր)։

Երկու օր առաջ երկարատեւ ու ծանր հիվանդությունից հետո 98 տարին բոլորած Գալինա Ուլանովան ավարտեց իր երկրային կյանքի ուղին։ Ուղի, որն ըստ արժանվույն սփռված էր ոսկեղափնիներով։

Արվեստին, Մուսային ծառայելու գեղեցիկ ու վեհ ճանապարհ, որի առկայծումներում թեեւ «մահացել է» իր կարապը, սակայն միշտ էլ մնացել է անմահ, վերընձյուղվելով բոլոր նրանց հիշողության մեջ, ովքեր երջանկություն են ունեցել տեսնելու բեմում Գալինա Ուլանովային։

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Ռոբերտ դե Նիրոն խառնվածքով ֆանատիկոս է»

Բեռլինյան 48-րդ կինոփառատոնում «Ոսկե արջ» մրցանակի արժանացավ բրազիլական «Կենտրոնական կայարան» ֆիլմը, իսկ «Արծաթե արջը» եւ ժյուրիի մրցանակը բաժին ընկան «Պոչը շարժում է շանը» ամերիկյան կինոնկարին։ «Սոբեսեդնիկ» շաբաթաթերթը գրում է, որ կինոփառատոնի ընթացքում ակնհայտորեն ուշադրության կենտրոնում էր հանրահայտ Ռոբերտ դե Նիրոն։ Առաջին հերթին, որ փառատոնին էին ներկայացված նրա մասնակցությամբ 3 ֆիլմեր. Բարի Լեվինսոնի «Արծաթե արջի» արժանացած ֆիլմը, ուր նրա խաղընկերն էր Դաստին Հոֆմանը, Ալֆոնսո Կուարոնի «Մեծ հույսերը» եւ Տարանտինոյի «Ջեքի Բրաունը»։ Երկրորդ, որ փառատոնին նա եկել էր մասնակցելու իր անվան շուրջ հյուսված սկանդալային պատմությունից հետո։ Կուլիսներում շշուկներ էին շրջում, որ ֆրանսիական ոստիկանության հարցաքննությունները կարող էին «Նյու լայն» կինոընկերության հերթական գովազդային հնարքը լինել։ Սակայն խնդիրն անլուրջներից չէր, եւ առաջին բանը, որ ասաց Նիրոն, վերջապես Բեռլինում հայտնվելով, այս էր. «Ես կասաղած եմ ֆրանսիական ոստիկանության եւ դատարանի գործողություններից, որոնք օժտված են անսահման իշխանությամբ եւ կարող են անել քեզ հետ ինչ ուզեն»։ Բայց անծուխ կրակ չի լինում, եւ թեպետ Փարիզում թեժ նկարահանումների ընթացքում ոստիկանության ծեռքն ընկած դերասանին համարում են անմեղորեն տուժած, բայց թերեւս նա այնքան էլ անմեղ չէ եւ այցելել է նույն այն «տիկնոջը», որի մոտ ժամանակին եղել են Մանուել դի Օլեվեյրան եւ Ժան Լյուկ Գոդարը։

Այնուամենայնիվ, դե Նիրոն առաջին հերթին հետաքրքիր է իր մասնագիտության մեջ։ «Մեծ հույսեր» ֆիլմի, որտեղ դերասանի մարմնավորած ավազակը բարեգործություն է կատարում Ֆինն անունով փոքրիկ տղայի նկատմամբ, ռեժիսոր Ա. Կուարոն պատմում է, որ իր բախտը բերել է, քանի որ իր պրոդյուսերը դե Նիրոյի մտերիմն էր։ Ու երբ տեղեկացել է արտիստին հրավիրելու ռեժիսորի ցանկության մասին, հայտարարել է. «Դու նրան կստանաս»։

Կուարոյի բնութագրմամբ դե Նիրոն խառնվածքով ֆանատիկոս է։ Նա մոլեռանդորեն հետեւում է գրիմի, հագուստի, վարքի յուրաքանչյուր մանրամասնին։ Հավանաբար այդ պատճառով է նա սքանչելի կատարում երկրպագուի դերը «Մոլեռանդը» ֆիլմում։ Բացի այդ «նա մոլեռանդ նվիրյալն է Մեքսիկայի, շարունակում է Կուարոն, ահա ինչու մենք միմյանց հետ ընդհանուր լեզու գտանք»։

Ա. Գ.

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Երիտասարդ լրագրողի առաջին գիրքը

«Առէբս»-ում Անի հրատարակչական համալիրը օրերս ընթերցողներին հրամցրեց «Ազգի»-ի նախկին աշխատակից, այժմ «Հայաստանի Հանրապետություն» պաշտոնաթերթի առաջատար երիտասարդ լրագրող Գագիկ Մարտոյանի «Մենք Արեգի որդիներն ենք» առաջին գիրքը։ Սա հեղինակի ուշագրավ մտորումների մի հանրագումար է, իրար հետ սերտորեն շաղկապված հոդվածների մի շարք, ուր նյութի բավական խոր իմացությամբ եւ տեղեկատվության լուրջ պաշարով զինված երիտասարդ լրագրողը փորձում է կատարել օգտաշատ ընդհանրացումներ՝ ծգտելով արմատավորել ազգային մտածողություն, ազգային ակունքներին վերադառնալու անհրաժեշտության ըմբռնում։

Ավագի իրավունքով ողջունում եմ ինձ համար միշտ համակրելի Գագիկի առաջին գիրքը եւ սիրով հանձնում ընթերցողին։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖՈՆԴ

Տարբեր նախասիրություններ՝ սնված միեւնույն ակունքից

Գեղանկարիչների նոր ցուցահանդես

Մշակույթի հայկական ֆոնդին առընթեր «Ծիր կաթին» գեղարվեստի սրահում բացվեց գեղանկարիչներ Գալուստ Դարբինյանի եւ Անուշավան Հովակիմյանի ստեղծագործությունների համատեղ անհատական ցուցահանդեսը։

Գալուստ Դարբինյանն ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի ճարտարապետության ֆակուլտետը։ Նկարել սկսել է վաղ տարիքից։ Մասնակցել է Հայաստանում, Ֆրանսիայում, Բուլղարիայում, Իրանում, Կանադայում եւ աշխարհի այլ երկրներում կազմակերպված ցուցահանդեսների։ Նրա ստեղծագործությունների մասին մամուլում դրվատանքի խոսքեր են գրել մասնագետները։

Ցուցահանդեսի մյուս մասնակիցը՝ Անուշավան Հովակիմյանը, չնայած երիտասարդ տարիքին (նա քսանվեց տարեկան է) ստեղծագործական հարուստ տարեգրություն ունի։ Սկսած 1990 թվականից նրա գործերը ցուցադրվել են արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապի հայկական ընկերությունում (ԱՕԿՍ), Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում, Հայաստանի նկարիչների տանը, Երեւանի կամերային թատրոնում, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում, Փարիզում եւ այլուր։

Նրա գործերը գտնվում են Բելգիայի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Գերմանիայի, Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի մասնավոր հավաքածուներում։

Ցուցահանդեսի բացման առթիվ երիտասարդ նկարիչներին ողջունեց ու շնորհավորեց քանդակագործ եւ նկարիչ, մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանը, նշելով, որ չնայած տարբեր նախասիրություններին նկարիչների ներշնչման աղբյուրը նույն հայրենի բնաշխարհն է ու նրա մարդիկ։ Ցուցահանդեսում հեղինակները ներկայացրել են կյանքի տարբեր երեւույթներ արտացոլող մի քանի տասնյակ գեղանկարչական աշխատանքներ, որոնք առանձնանում են գույնի եւ գծի նուրբ զգացողությամբ, վրձնահարվածների հստակությամբ։

Ն. Թ.

ԲԵՄ

Երբ մեկտեղվում են ստեղծագործությունն ու մանկավարժությունը

Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական մեներգչուհի Օլգա Զաքարյանի ելույթը նրա բեմական եւ մանկավարժական գործունեության յուրահատուկ հաշվետվություն էր։ Նրա առաջին բեմելից անցել էր քառորդ դար։ Հերթական ելույթը, որը տեղի ունեցավ Ազգային օպերայի հայելապատ սրահում, նվիրված էր նրա բեմական գործունեության 25-ամյակին։

Հոբելյանական այս համերգն առանձնահատուկ էր նրանով, որ ուսուցիչը՝ Օլգա Զաքարյանը, հանդես եկավ իր սանի՝ երիտասարդ երգչի, Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ուսանող Վարուժան Մարտիրոսյանի հետ։

Ուսուցիչն ու աշակերտը ներկայացրին ռուս եւ արեւմտաեվրոպական կոմպոզիտորների ստեղծագործություններից կազմված համերգային հարուստ ծրագիր։ Հնչեցին Բալակիրեւի, Լիսովի, Շիշկինի, Օրախովի, Խարիտոյի, Ֆոմինի, Հենդելի, Քյոռնի, Հարտիսի երգերից ու զուգերգերից։

Վարուժան Մարտիրոսյանը միաժամանակ իրավաբանի մասնագիտություն է ուսանում Երեւանի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետում։ Ինչպես զրույցի ժամանակ նշեց նա, երկու մասնագիտությունները՝ երգարվեստն ու իրավագիտությունը, լրացնում եւ փոխհարստացնում են միմյանց։

Իսկ նրա ուսուցչի՝ Օլգա Զաքարյանի համար, հոբելյանական հանդիսության ամենամեծ նվերը իր սանի հաջող ելույթն էր, որը հնարավորություն տվեց իրեն ճաշակելու տարիների իր մանկավարժական գործունեության պտուղները։ Երգիչներին նվագակցում էր դաշնակահար Վարդգես Դադայանը։

Հոբելյանական հանդիսությունը չսահմանափակվեց միայն համերգով։ Օլգա Զաքարյանին շնորհված Գոհար Գասպարյանի անվան արծաթե պարգեւը երգչուհուն հանձնեց հանրապետության ժողովրդական արտիստ, Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար եւ տնօրեն Տիգրան Լեւոնյանը։ Նա, միաժամանակ, ըստ արժանվույն գնահատելով երգչուհու վաստակը՝ շնորհավորեց հոբելյարին բարձր պարգեւի արժանանալու առթիվ եւ նրան ստեղծագործական նոր հաջողություններ մաղթեց։

Հ. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Դաշտի տերերի առավելությամբ

Հանրապետական առաջնության անդրանիկ տուրը

Շաբաթ օրը մեկնարկեց Հայաստանի հերթական 7-րդ առաջնությունը: Անցկացվեցին բարձրագույն խմբի մրցաշարի առաջին խաղերը:

Առաջին տուրի կենտրոնականը, իհարկե, Արարատի «Ցեմենտի» եւ Երեւանի «Արարատի» հանդիպումն էր: Երկար ժամանակ հավասար խաղ էր ընթանում, սակայն երկրորդ խաղակեսում ծնագրվեց դաշտի տերերի առավելությունը: Նրանց խաղացող Շիրակ Սառիկյանը 2 գոլ խփեց «Արարատի» դարպասը հաղթանակ բերելով իր թիմին: «Ցեմենտը», որն այս մրցաշրջանում բավականին ուժեղացրել է իր կազմը, հանրապետական առաջնության ամենաբարձր տեղերի կարող է հավակնել: Այդ է վկայում առաջնությանը նախորդած Ռուդոլֆ Միրիմանյանի հուշամրցաշարում գրաված առաջին տեղը: Դա հաստատեց նաեւ անդրանիկ տուրում 2-0 հաշվով տարած հաղթանակը:

Նույնիսկ հաշիվ գրանցվեց «Էրեբունի-ՀՄՄ»-«Ղարաբաղ» խաղում, որն անցկացվեց Արմավիրի «Յոբելյանական» մրցադաշտում: Երեւանի ֆուտբոլիստները եւս 2 անպատասխան գնդակ ուղարկեցին «Ղարաբաղի» դարպասը:

«Շիրակ»-«Դվին» խաղում ակնհայտ էր դաշտի տերերի առավելությունը: Նախորդ առաջնության մրցանակակիր Գյումրիի թիմն արդեն առաջին խաղակեսում 3 անգամ գրավեց հյուրերի դարպասը: Հանդիպումն ի վերջո ավարտվեց «Շիրակի» հաղթանակով 4-0 հաշվով: «Դվինի» դարպասը 2 գոլ խփեց Արա Ադամյանը:

Նույն սցենարով եւ նույն հաշվով ավարտվեց Երեւանի «Նաիրիս» մարզադաշտում անցկացված «Երեւան»-«Շիրակ-2» հանդիպումը: Միայն այն տարբերությամբ, որ Գյումրիի երկրորդ թիմը պարտություն կրեց: Հանրապետության ներկայիս չեմպիոն «Երեւանի» ֆուտբոլիստները երկար ժամանակ չէին կարողանում գոլի վերածել իրենց խաղային առավելությունը: Սակայն դեռ առաջին խաղակեսում, օգտվելով հյուրերի պաշտպանության սխալներից, յոթ րոպեի ընթացքում նրանք 3 գնդակ խփեցին «Շիրակ-2»-ին: Աչքի ընկան Ռազմիկ Գրիգորյանը (23-րդ րոպեին) եւ աֆրիկացի լեգենդական Դեդե Թամբուրան (25-րդ եւ 30-րդ րոպեներին): Այս ֆուտբոլիստը, որն անցյալ տարի հանդես էր գալիս «Երեւանի» կիսապաշտպանությունում, այժմ կենտրոնական հարձակվողի դիրքում փոխարինել է Շվեյցարիայի «Լոզան» տեղափոխված Սալալին: Եվ, ինչպես ցույց տվեց խաղը, փոխարինել է հաջողությամբ: Հանդիպման երկրորդ կեսը համեմատաբար հանգիստ ընթացավ: Երեւանցի Ալբերտ Աճեմյանը 72-րդ րոպեին եւս մի գոլ խփեց Գյումրիի թիմի դարպասը, եւ «Երեւանը» հաղթանակ տարավ 4-0 հաշվով:

Անդրանիկ տուրի 5-րդ «Փյունիկ»-«Կոտայք» հանդիպումը չկայացավ: Բանն այն է, որ «Կոտայքը» որոշ ֆինանսական խնդիրներ ունի, իսկ այժմ հանրապետական առաջնությանը Աբովյանի թիմի մասնակցության հարցն անորոշ է: Հուսանք, որ հիանալի ավանդույթներ ունեցող ֆուտբոլային ակումբը չի հայտնվի «խաղից դուրս» վիճակում:

ՇԱԽՄԱՏ

Հայ շախմատիստների փայլուն հաջողությունը

«Նյու Յորք Օփեն» միջազգային խոշոր մրցաշարում արտակարգ հաջող ելույթ ունեցան Հայաստանի շախմատիստները:

Գլխավոր մրցաշարում առաջին երեք տեղերը գրավեցին մեր գրոսմայստերները: Հաղթող դարձավ Արտաշես Մինասյանը, որը շվեյցարական խաղակարգով անցկացված մրցումների 9 տուրերում 8 միավոր վաստակեց: Ասենք, որ տասնյակ երկրների շուրջ 200 ներկայացուցիչների թվում էին համարյա 60 գրոսմայստերներ, որոնց կեսը տեղ է գրավում աշխարհի լավագույն շախմատիստների առաջին հարյուրյակում: Նշենք նաեւ, որ Արտաշեսի գործակիցն այժմ հավասար է 2570-ի, սակայն այս մրցաշարում նրա ցույց տված արդյունքը համապատասխանում է 2837-ի: Ահա՛ թե ինչպիսի՛ բարձր արդյունք է ցույց տվել Մինասյանը:

«Նյու Յորք Օփենի» երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրները եւս մեր շախմատիստներն են: Սմբատ Լպուտյանը նույնպես հիանալի խաղաց եւ 7,5 միավորով գրավեց երկրորդ տեղը: Մեր ուժեղագույն շախմատիստ Վլադիմիր Հակոբյանը դարձավ երրորդ մրցանակակիր: Նրա արդյունքն է 7 միավոր:

Ետեւում մնացին այնպիսի հայտնի գրոսմայստերներ, ինչպիսիք են Բարեեւը, Խալիֆմանը, Երմոլինսկին, Չեռնինը, Էլվեստը, Բենջամինը, Գուլկոն, Սմիրինը, Գեորգիեւը, Գուրեւիչը...

Մեր հիանալի եռյակը մրցաշարային դժվարին տարածությունն անցավ առանց պարտության: Երեքն էլ բարձրացրեցին իրենց անհատական «էլոները»:

Այս հաջողությունը աննախադեպ է նման մրցաշարերի համար: Եվ դժվար է կարծել, որ հետագայում եւս մի երկրի, մի քաղաքի ներկայացուցիչները բոլոր 3 մրցանակները կշահեն նման կարգի ուժեղ մրցաշարում:

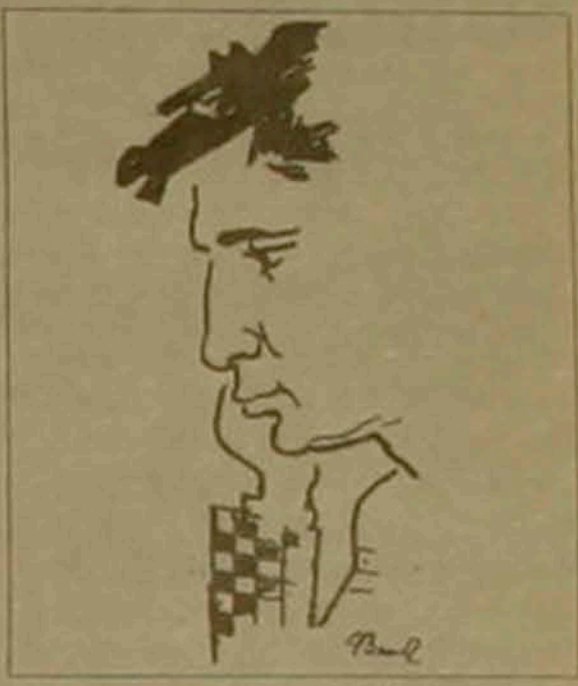

Արտաշես Մինասյան

Շատ հաջող հանդես եկավ նաեւ եւս մեկ հայ գրոսմայստեր՝ Սերգեյ Մովսիսյանը, որը Չեխիան է ներկայացնում: Նա 6,5 միավորով մի խումբ շախմատիստների հետ կիսեց 5-րդ տեղը: Երեւանցի երկու շախմատիստներ՝ Աշոտ Ավետիսյանն ու Կարեն Ասրյանը, վաստակելով 5,5-ական միավոր, տեղեր գրավեցին մրցաշարային աղյուսակի առաջին կեսում: Իհարկե, այս երկու շախմատիստները կարող էին ավելի բարձր արդյունք ցույց տալ: Ընդ որում, պատանի Ասրյանը վերջին տուրում հիանալի դիրք ուներ Եվգենի Բարեեւի հետ պայքարում, սակայն վրիպում թույլ տվեց եւ ցավալի պարտություն կրեց:

Գլխավոր մրցաշարից բացի եւս 5 մրցաշարեր էին անցկացվում: Երկրորդ մրցաշարին մասնակցում էին մեր հանրապետության ներկայացուցիչներ Աշոտ Նադանյանը, Անդրանիկ Մատիկոզյանը եւ Վարուժան Հակոբյանը: Առավել հաջող հանդես եկավ Նադանյանը: Համարյա ամբողջ ժամանակ Աշոտը առաջատար էր, սակայն եզրափակում ունեցած անհաջողության պատճառով նա հայտնվեց 4-րդ տեղում: Իհարկե, այս արդյունքը եւս նվաճում է

Հերթական խաղերը

Անցկացվեցին Հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) հերթական խաղերը:

Երկու խմբերի առաջատարների՝ «Դալլասի» եւ «Պիտսբուրգի» հանդիպման ժամանակ հաշիվը չբացվեց 0-0: «Սան Խոսեն» 1-3 հաշվով պարտություն կրեց «Ֆինիքսից» ավելի դժվարացնելով «Փլեյ օֆֆ» մտնելու իր հնարավորությունները: Մյուս խաղերում այսպիսի արդյունքներ գրանցվեցին. «Անահայմ» - «Օտտավա» 5-2, «Սենտ Լուիս»-«Կալգարի» 3-5, «Չիկագո» - «Բոստոն» 1-0, «Նյու Յորք Այլենդերս» - «Էդմոնտոն» 5-2, «Ֆիլադելֆիա»-«Նյու Յորք Ռեյնջերս» 5-4:

Վիճակահանությունն անվանեց մրցակիցներին

Լոզանում, ՈՒԵՖԱ-ի շտաբ-բնակարանում տեղի ունեցավ եվրագավաթների խաղարկությունների կիսաեզրափակիչ փուլի վիճակահանությունը: Ահա թե որ թիմերը կմրցեն միմյանց հետ:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ

«Ինտեր» (Իտալիա)—«Սպարտակ» (Ռուսաստան)
«Ատլետիկո» (Իսպանիա)-«Լացիո» (Իտալիա)

Խաղերը տեղի կունենան մարտի 31-ին եւ ապրիլի 14-ին:

Չեմպիոնների լիգա

«Յուվենտուս» (Իտալիա)—«Մոնակո» (Ֆրանսիա)
«Ռեալ» (Իսպանիա)-«Բորուսիա» (Գերմանիա)

Խաղերը տեղի կունենան ապրիլի 1-ին եւ 15-ին:

Գավաթակիրների գավաթ

«Շտուտգարտ» (Գերմանիա)-«Լոկոմոտիվ» (Ռուսաստան)
«Վիչենցա» (Իտալիա)-«Չելսի» (Անգլիա)

Խաղերը տեղի կունենան ապրիլի 2-ին եւ 16-ին:

Նաեւ՝ «Օփել» ավտոմեքենա

Աշխարհի գավաթի խաղարկության 7-րդ փուլին, որն անցկացվում է Գերմանիայի Գիլզենկիրխեն քաղաքում, 25 մետրանոց լողավազանում, մասնակցում են 33 երկրների 300 լողորդներ:

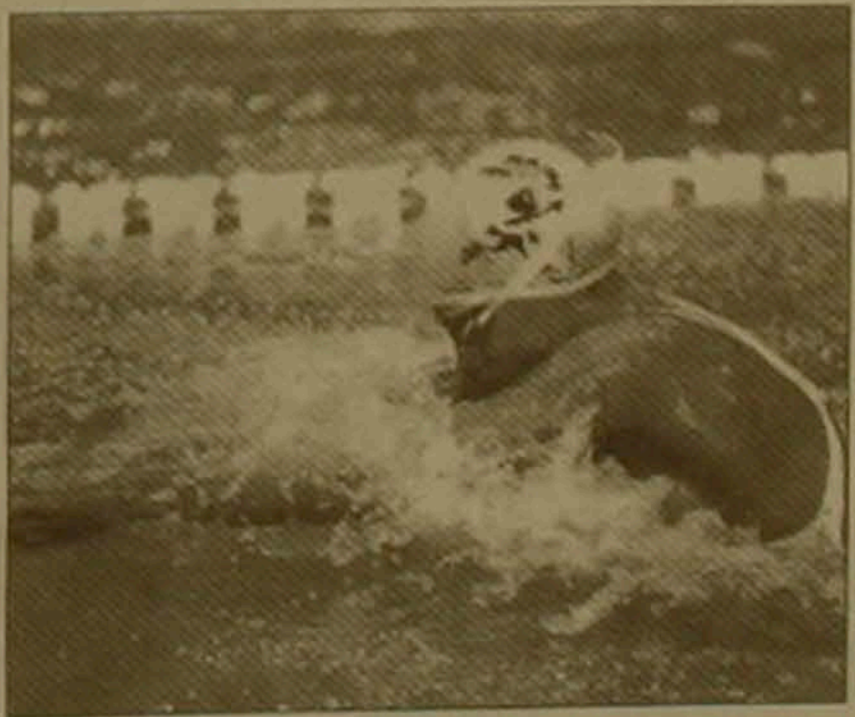

Այս փուլում եւս մեծ թվով հաղթանակներ են տանում գերմանացի մարզիկները:

Նրանցից Մարկ Վառնեկեն, հուրախություն տեղի մարզասերների, հաղթեց բրաս լողաոճով երկու՝ 50 եւ 100 մ մրցատարածություններում: Վերջինում նա ցույց տվեց 59,70 վրկ արդյունք իրենից հետ թողնելով Ռուսաստանի ներկայացուցիչներ Անդրեյ Կոռնեեւին եւ Դենիս Գրիչինին: Կոռնեեւը հաջողության հասավ նույն լողաոճի 200 մետրում (2 րոպե 08, 80 վրկ):

Երկու հաղթանակ տարավ նաեւ օլիմպիական քառակի չեմպիոն Ալեքսանդր Պոպովը (Ռուսաստան): Նա առաջինն էր ազատ ոճի եւ 100, եւ 50 մ տարածություններում, որոնցում ցույց տվեց համապատասխանաբար 48,06 եւ 22,15 վրկ ժամանակ: Նրա հիմնական մրցակիցը ավստրալացի Մայքլ Կլիմը, այս անգամ միայն 3-րդ տեղը գրավեց:

Նշենք նաեւ ուկրաինացի լողորդների հաջողությունը: Դենիս Սիլանտեւը մեծ առավելությամբ հաղթեց բատերֆլայ լողաոճի 100 եւ 200 մ տարածություններում: Յանա Կլոչկովան մրցակցուհիներին գերազանցեց 400 մ համալիր լողում:

Եվրոպայի նոր ռեկորդ գրանցվեց կանանց բատերֆլայ ոճի 50 մ մրցատարածությունում: Հաղթողը հոլանդուհի Ինգե դե Բրեյնը ցույց տվեց 26,90 վրկ արդյունք:

Գիլզենկիրխենի մրցումների կազմակերպիչները գրավիչ պարգեւ են սահմանել: Գլխավոր մրցանակից բացի, ամենաշատ միավոր հավաքող լողորդին կհանձնվի «Օփել» մակնիշի ավտոմեքենա:

ՀԵԾԱՆՎԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Ֆեդերացիայի գավաթը

Տեղի ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության հեծանվային սպորտի ֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունը: Մրցումներին մասնակցեցին 35 ուժեղագույն հեծանվորդներ:

Առաջին օրն անցկացվեց անհատական լեռնային հեծանվավազք Աբովյան-Չարենցավան 12 կմ մրցուղով: Առաջինը Վազգեն Ղուլիջանյանն էր: Նա ցույց տվեց 25 րոպե 48 վայրկյան ժամանակ:

Այնուհետեւ մրցումների մասնակիցներն իրենց հարաբերությունները որոշեցին Չարբախ-Մասիս 48 կիլոմետրանոց «կրիտերիում» մրցաձեւում: Հաղթող դարձավ Արսեն Ղազարյանը, որը 81 միավոր հավաքեց:

Արսեն Ղազարյանը առաջին տեղը գրավեց նաեւ երկրորդ օրն անցկացված Փարաքար-Պարզ լիճ-Աշտարակ-Եղվարդ-Արզնի-Երեւան մրցատարածությունում: Նա 100 կմ-ը հաղթահարեց 2 ժամ 15 րոպե 47 վայրկյանում:

Այս տարի մեր հեծանվորդները բավականին վաղ սկսեցին մրցաշրջանը: Գավաթի խաղարկությունից հետո կկազմվի վեց հեծանվորդներից կազմված հավաքական, որը կմասնակցի Թավրիզի բազմօրյա խճուղային հեծանվավազքին: Ուրախալի է, որ այս մրցումներում մեր փորձառու հեծանվորդների կողքին իրենց լավագույն կողմերով դրսեւորեցին մի խումբ երիտասարդ մարզիկներ, որոնցից հատկապես նշենք Վահագն Կարապետյանին եւ Վիկտոր Ավետիսյանին:

Ավելացնենք, որ գավաթի խաղարկության մրցումներն անցան կլիմայական բարդ պայմաններում: Իհարկե, դա ազդեց նաեւ մասնակիցների ցույց տված արդյունքների վրա:

Մրցումներից հետո նրա կազմակերպիչները, մասնակիցները շնորհակալական խոսքեր ուղղեցին պետական տեսչությանը, որը ոչ միայն ապահովեց անվտանգությունը, այլ նաեւ սահմանել էր մրցանակներ հաղթողների համար:

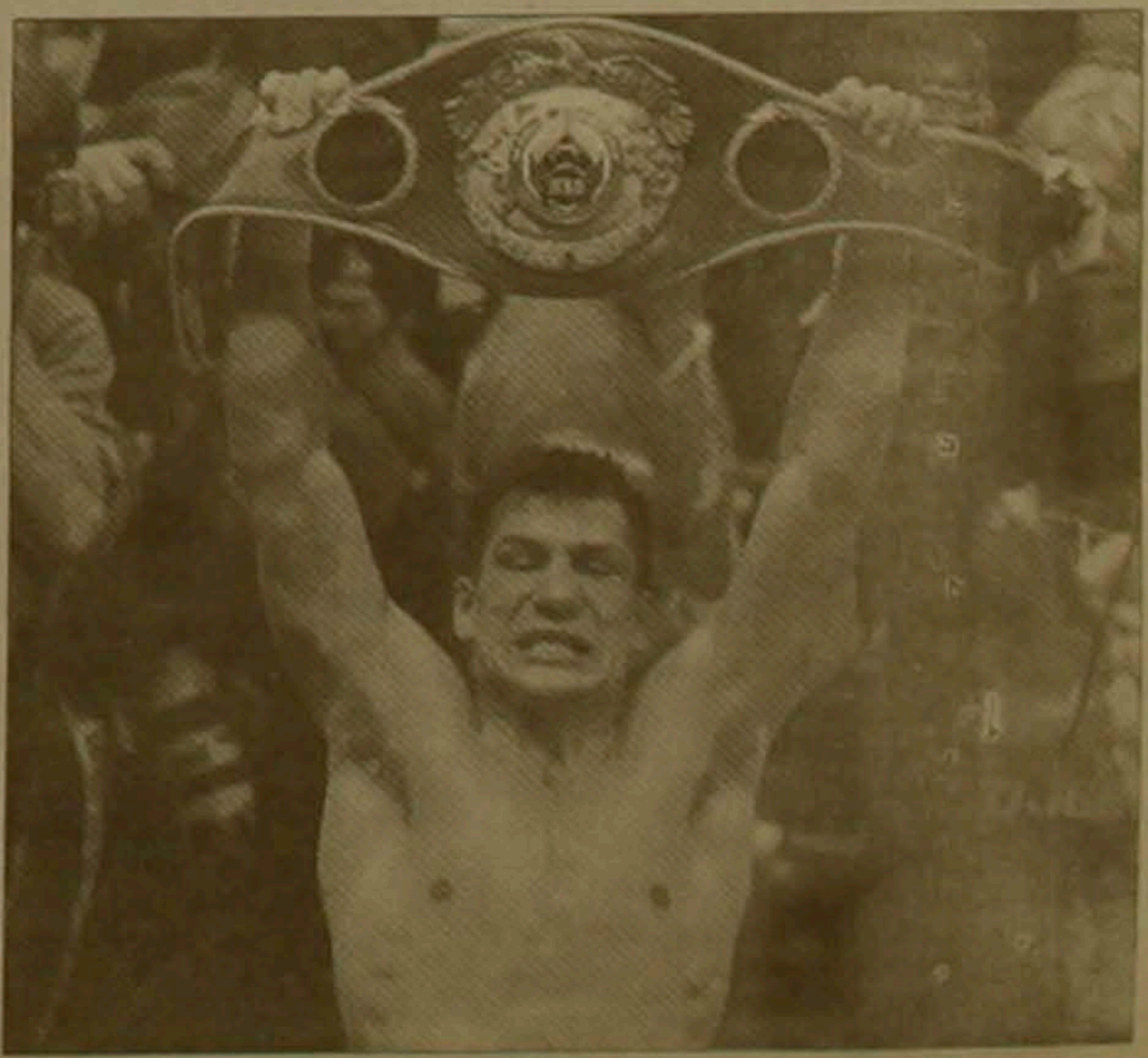

Դարիուս Միխալչեւսկին (Գերմանիա) Ֆրանկֆուրտում կայացած մրցամարտում հաղթելով իտալացի Անդրեա Մագիին պաշտպանեց WBO-ի գծով աշխարհի չեմպիոնի կոչումը թեթեւ քաշային կարգում

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքով

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Մոնդի» թղթակիցը կանխատեսում է Ռոբերտ Քոչարյանի հաղթանակը

Ֆրանսիական «Մոնդ» օրաթերթը հոդված է տպագրել «Ռոբերտ Քոչարյանը հաղթեց առաջին փուլում» վերնագրով: Հեղինակը Սոֆի Շեհաբն է, որը ընտրությունների օրերին գտնվում էր Երեւանում:

23 ՄԱՐՏ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ». «Ծնունդով հարեւան Ղարաբաղից, գրում է Սոֆի Շեհաբը, Քոչարյանը Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության միավորման խորհրդանիշն է: Քոչարյանի վերջնական հաղթանակը հնարավոր է թվում 2 պատճառով: Մի կողմից իր հավաքած 38,8 տոկոս քվեներով նա 8 տոկոսով առաջ է անցել իր հակառակորդից՝ Կարեն Դեմիրճյանից, որը խուսափելով հանդեպ Ղարաբաղի վերաբերյալ դիրքորոշումը ճշտելուց, ընկալվել էր իբրեւ նախընտրյալ թեկնածու: Մյուս կողմից, 10 մյուս թեկնածուների ձայները կարող են երկրորդ փուլում օգնել Ռոբերտ Քոչարյանին եւ ճշտել նրա առավելությունը Դեմիրճյանի հանդեպ»: «Մոնդի» թղթակիցը անդրադարձել է քվեարկության ընթացքում հայտնաբերված խախտումներին, այդ առթիվ հրապարակված ամերիկյան տեղեկագրին, որակելով այն իբրեւ «համեմատաբար խիստ մի տեղեկագիր»: Ամերիկյան այդ խստությունը նա բացատրել է հետզհետե աճող հետաքրքրությամբ Կասպից ծովի նավթի հանդեպ, հետեւաբար շրջանի կայունությունն ապահովելու ամերիկյան ցանկությամբ: «Մոնդի» թղթակիցը նշել է Ռոբերտ Քոչարյանի խոստումները երկրորդ փուլում հսկողությունը ուժեղացնելու վերաբերյալ, հիշեցրել նաեւ այն պատիժը, որ տվել էր նա ընտրապայքարի ընթացքում Վազգեն Մանուկյանի կողմնակիցների վրա գործած հարձակման մեջ մեղադրված 4 անձանց: Անդրադառնալով ընտրական խախտումներին Սոֆի Շեհաբը տեղ է տվել այն լուրերին, թե դրանցից մի քանիսը գործված են եղել պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի կողմից: Անձնավորություն, որն ինչպես նկատել է թղթակիցը, այլոց թվում մեղադրվում էր անկախ Հայաստանի առաջին տարիների ժողովրդավարական համբավը փչացրած լինելու մեջ: «1995 թվականի խորհրդարանական ընտրությունների կոպիտ խախտումները, իսկ ապա 96 թվականի նախագահական ընտրությունների արդյունքների խարդախումն ու դրա հետեւանքով տեղի ունեցած ցույցերը ճնշվել էին Վազգեն Սարգսյանի կողմից», գրում է «Մոնդի» թղթակիցը ավելացնելով, թե վերջինս ի վերջո «դավաճանել էր» իր շիրոջը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, անցնելով Ռոբերտ Քոչարյանի կողմը»:

Քոչարյանի ստացած քվեներն արտահայտո՞ւմ են արդյոք Ղարաբաղի հարցում զիջումների կողմնակիցների պարտությունը, թե՞ ոչ: Ահա մի հարց, որ հետաքրքրում է Սոֆի Շեհաբին, բայց որին առայժմ, ըստ նրա, պատասխանել հնարավոր չէ: «Նախ պետք է հաշվի առնել առաջին փուլում կատարված խախտումների աստիճանը: Նույնիսկ, եթե դրանք, ըստ ամերիկյան աղբյուրների, շատ ավելի ցածր են 95-96 թվականներին կատարված խախտումներից: Իսկ ապա նաեւ այն, որ Ղարաբաղի հարցը չի արծարծվել ընտրապայքարում», բացատրում է «Մոնդի» թղթակիցը: Ինչպիսի՞ն կլինի Քոչարյանի դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցում նախագահի պաշտոնում ընտրվելուց եւ, մանավանդ, երկիրը մի որոշ ժամանակ ղեկավարելուց հետո: «Բազե» Քոչարյանը կվերածվի՞ արդյոք «աղավնի» Քոչարյանի, ինչպես հույս ունեն, ըստ երեւույթին, ամերիկացիները: Ահա մի երկրորդ հարց, որին պատասխանելն այնքան էլ դժվար չի թվում Սոֆի Շեհաբին: Ըստ նրա, դա մի գրազ է, որ, ինչպես նկատում է նա, հեռու է նախապես շահված լինելուց: «Ղարաբաղի պատերազմի հերոսը, բացատրում է «Մոնդի» թղթակիցը, համոզմունքների տեր անձնավորություն է եւ եթե Քոչարյանը իսկապես թուլանա Ղարաբաղի հարցում, ապա նա շրջապատված կլինի այնպիսի մարդկանցով Լեռնային Ղարաբաղից եկած զինվորականներ, փետրվար ամսին վերականգնված դաշնակցական ազգայնական կուսակցության ղեկավարներ, որոնք չեն հաշտվի այդ թուլացման հետ»:

Բորիս Ելցինը շտապում էր...

Սկիզբը էջ 1

Բորիս Ելցինի հրամանագիրը, բնականաբար, արձագանքվեց ամբողջ աշխարհում: Եվ գլխավոր հարցը, որը հուզում է միջազգային քաղաքականության շատ այրերի, կապված էր ՌԴ տնտեսական կուրսի հնարավոր փոփոխությունների հետ: Այնուամենայնիվ, Եվգենի Պրիմակովը վստահ է, որ «որեւէ փոփոխություն չի սպասվում: Ես կլինեմ կառավարության անդամ, թե ոչ՝ չգիտեմ: Սակայն ՌԴ արտաքին քաղաքականությունն ինչպիսին որ եղել է, այդպես էլ կշարունակվի»:

Ըստ էության, ՌԴ նախագահի ձեռքով կառավարությանը հասցված հարվածը ծեւակերպված էր տնտեսա-քրեական մահակով: Երկու փոխկապակցված բնագավառ՝ ներծծված խորշակածավալ յուրացումներով, տնտեսական ռեկետով եւ ամենօրյա հանցագործություններով: Տնտեսական առաքելությունները, որոնք ժամանակ առ ժամանակ ուղարկվում էին պրովինցիա՝ անարդյունավետ էին: Պետական բյուջեն չէր հաստատվում, աշխատավարձերի եւ թոշակների դիմաց պետական պարտքերն աճում էին: Այս ամենը պարունակում էր նաեւ քաղաքական նոր աշխուժության իրական վտանգ: Վտանգը գալիս էր պրովինցիայից, ճիշտ՝ ինչպես քաղաքացիական պատերազմի ժամանակ: Երեւի թե սրանից խուսափելու համար անհրաժեշտ էր Վիկտոր Չեռնոմիրդինին պարգեւատրել հիշյալ շքանշանով:

МОСКВА

Չեռնոմիրդինը կզբաղվի առաջիկա նախագահական ընտրությունների կազմակերպմամբ

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 23-ին Մոսկվայում տեղի է ունեցել նախարարների կաբինետի արտակարգ նիստ: Նրա ավարտից հետո լրագրողների առջեւ ելույթ է ունեցել նախկին վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը: Նա կարծում է, որ երկրում որեւէ կառավարական կամ տնտեսական ճգնաժամ չկա: Վ. Չեռնոմիրդինը հաղորդել է, որ կառավարությունը հին կազմով աշխատելու է միեւնույն ռեժիմով, քանի դեռ չի ձեւավորվել նորը: Ամփոփելով կառավարության գործունեության արդյունքները, նա նշել է, որ չնայած որոշ սխալներին, որ թույլ են տրվել բարեփոխումների ընթացքում, Ռուսաստանը տնտեսական առումով բավականին առաջ է շարժվել:

Վ. Չեռնոմիրդինը հաստատել է Բ. Ելցինի որոշումը իր գործունեությունը ուղղորդելու դեպի առաջիկա նախագահական ընտրություններ: Այն հարցին, թե արդյոք ինքը անձամբ կմասնակցի՞ նախագահի պաշտոնի համար քվեարկությանը, նա խուսափողաբար պատասխանել է. «Ես զբաղվելու եմ կազմակերպմամբ եւ ամեն բան անելու եմ, որպեսզի կազմակերպեմ ընտրությունների անցկացումը, բնականաբար, եւ նախագահի»:

Կառավարության պաշտոնանկության իր որոշմամբ, հայտարարել է Պետդումայի խոսնակ Գենադի Սելեզնյովը, նախագահը կանխեց տարին պալատում կաբինետի հանդեպ անվստահության հավանական քվեն: Փոխխոսնակ Վլադիմիր Ռիժկովը նշել է, որ կառավարական ճգնաժամի արդյունքում Պետդուման կարող է գրվել: Նա կարծում է, որ դրան ընդունակ է հանգեցնել Դումայի կողմից վարչապետի պաշտոնում կանխապես չանցնող թեկնածության մերժումը, որ, նրա կարծիքով, կարող է առաջարկել նախագահը:

Հայտարարություն

Ս. թ. մարտի 29-ից ապրիլի 5-ը ՀՀ ԱՆ պերինատոլոգիայի, մանկաբարձության եւ գինեկոլոգիայի կենտրոնում աշխատելու են ֆրանսիացի մասնագետներ՝ կատարելով լապարոսկոպիկ վիրահատություններ եւ արհեստական բեղմնավորում:

Նախապես դիմել՝ Աջափնյակ, Մարգարյան 6 (նախկին հանրապետական ծննդատուն):

Հեռ. 34-18-83:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան (Դավիթաշեն, II թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 4):

Զանգահարել 72-89-83

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴՊՐՈՑ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴՊՐՈՑԸ ՑԵՐԵԿԱՅԻՆ ԵՎ ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է 1998-99 ՈՒՍՏԱՐՎԱ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ-ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացների նպատակն է դիմորդներին նախապատրաստել դպրոցի ընդունելության մրցույթներին:

Ուսման տեւողությունը ցերեկային ուսուցման բաժնում 3 ամիս է, իսկ հեռակայում՝ 4 ամիս:

Ուսուցումը վճարովի է: Վճարումը կատարվում է ամբողջ դասընթացի համար ըստ առանձին առարկաների՝

- իրավագիտության եւ քաղաքագիտության հիմունքներ,
- տնտեսագիտության եւ կառավարման հիմունքներ,
- շարադրություն եւ վարչական տեքստի խմբագրում,
- օտար լեզուներ (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն):

Դասընթացներին կարող են մասնակցել.

- ցերեկային ուսուցման բաժնում՝ մինչեւ 30 տարեկան պետական բուհերն ավարտածները, պետական բուհերի ավարտական կուրսի ուսանողները, ինչպես նաեւ մինչեւ 45 տարեկան պետական ծառայողները,

հեռակա ուսուցման բաժնում՝ պետական բուհերն ավարտած եւ գործադիր իշխանության համակարգի մարմիններում աշխատող պետական ծառայողները, ինչպես նաեւ պետական միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատություններն ավարտած եւ գործադիր իշխանության համակարգի մարմիններում առնվազն 2 տարվա ստաժ ունեցող աշխատողները:

Դիմումների ընդունումը շարունակվում է:

Պարապմունքները սկսվում են ապրիլի 1-ից:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ Կառավարման դպրոց:

Հասցեն՝ Կիեւյան 8 (նախկին թիվ 10 ուսումնարանի շենքում)

Հեռախոս՝ 22-89-42, 22-89-75

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Համագործակցեք «ԻԴԵԱԼԻ» հետ

«Իդեալ» վրաց-անգլիական ձեռնարկությունն ընդունում է եվրոպական մակարդակին համապատասխան գինու, կոնյակի, շամպայնի, զովացուցիչ ըմպելիքների, կարագի, պաղպաղակի պիտակների պատվերներ:

Պիտակներից բացի «Իդեալը» նորագույն անգլիական հաստոցով տպագրում է փաթեթավորման նյութեր ցելոֆանից, ջերմակայուն նյութերից, ֆոլգայից, ստվարաթղթից, սոսնձապատ թղթից, որոնք նախատեսված են ծխախոտի, երշիկեղենի եւ այլ սննդամթերքների փաթեթավորման համար:

«Իդեալի» հետ համագործակցությունը լավ ճաշակի նշան է ու նաեւ ձեր հաջողության գրավականը:

Եկեք մեզ մոտ: Մեր հասցեն Թբիլիսի, Վաժա Փշավելայի պողոտա 46/5, «Իդեալ» ՍՊԸ:

Հեռախոսը Թբիլիսիում՝ 39-15-69, ֆաքս (8832) 39-74-28

Երեւանում՝ 56-11-42

Ուզո՞ւմ եք նիհարել առանց դիետայի եւ ֆիզկուլտուրայի:

Զանգահարե՛ք հեռախոսահամարով

52-93-53

ժամը 9-18-ը

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

Նվիրված Կարմիր խաչի միջազգային օրվան «ԱՇԽԱՐՀՆ ԻՄ ՁԵՌՔԵՐՈՒՄ»

Կարմիր խաչի միջազգային օրվա կապակցությամբ Հայկական կարմիր խաչի ընկերության (ՀԿԽԸ) երիտասարդական բաժինը հայտարարում է հանրապետական մանկական մրցույթ, որին մասնակցելու են 5-15 տարեկան հաշմանդամ երեխաները ներկայացնելով մեկ կամ երկու աշխատանք՝ **գեղանկար, քանդակ, ձեռագործ, գրաֆիկա եւ այլ գործեր:**

Մրցույթի ժամկետացանկը

1. Հայտարարվում է.

մրցույթի սկիզբը	մարտի 25-ը
աշխատանքները ներկայացնելու վերջին ժամկետը	ապրիլի 8-ը

2. Լավագույն աշխատանքների ընտրությունը կատարվում է 3 փուլով: Առաջին երկու փուլերում ընտրվում են երկու մասնակցի աշխատանքներ: ՀԿԽԸ համայնքային եւ մարզային կազմակերպություններում ստեղծվելու են հեղինակավոր հանձնախմբեր ապահովելու աշխատանքների անաչառ ընտրությունը:

1-ին փուլ՝ ՀԿԽԸ համայնքային կոմիտեներում	մինչեւ ապրիլի 14-ը
2-րդ փուլ՝ ՀԿԽԸ մարզային կոմիտեներում	մինչեւ ապրիլի 21-ը
3-րդ փուլ՝ ՀԿԽԸ կենտրոնական գրասենյակում	մինչեւ մայիսի 2-ը
Երրորդ փուլին ներկայացված բոլոր աշխատանքները կցուցադրվեն ՀԿԽԸ կենտրոնական գրասենյակի սրահում	մայիսի 15-20-ը
3. Մրցույթի արդյունքները կհրապարակվեն	մայիսի 20-ին

Մրցանակներ.

1-ին երեք մրցանակային տեղերի համար կսահմանվեն տարբեր մրցանակներ: Երրորդ փուլին ներկայացված բոլոր աշխատանքների համար կտրվեն խրախուսական մրցանակներ եւ հեղինակները 2 օր կհյուրընկալվեն ՀԿԽ ընկերությունում:

Մրցույթի հետ կապված ցանկացած հարցի պարզաբանման համար կարող եք դիմել՝

Հայկական կարմիր խաչի ընկերություն երիտասարդական բաժին Կատարինա Վարդանյանին — ՀԿԽԸ համայնքային եւ մարզային կազմակերպություններին

հասցե Երեւան Մնացականյան 188

հեռ 56-24-59

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 787. Տպաքանակը՝ 3500. Ստորագրված է տպագրության 23.03.1998. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@